

308696

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1916 నంబూరి నెల 29 వ తేది బుధవారము

NO 306

నంపుటము. 2

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ దశమిం.

సంచిక 302

కమ్యూత్రుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్)

ఆటోమోటార్ స్పింట్ కలిపినది కాదు. సుగంధపుష్పముల రసము. నాణ్యమైనది కాదు. చేతిగుడ్డపై తడిచినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. చేతనొనియెను నంబూరి నానందము కలిగించగలను.

వెల చిన్న పీసా 1-3	...	0-8-0
" మధ్యరకం "	...	0-12-0
" పెద్ద పీసా "	...	2-0-0
సుగంధ కార్డు "	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలూషన్లు:—ఆంధ్ర ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 158 బామామనీడు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి

నెం 29, వై నాబాల్ రోడ్, గొలంకడిపూడి.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ కలిగి.

చక్కని గొలుసుతో వెల 2-0-0 పోస్టేజి 0-4-0

ఇది మా కొలకే సిద్ధపరచబడినది. కావున నెరవేర్చడం ది. వెల స్వల్పమైన ఫలమి కనున యుజితమైన తెలియను. దృఢమైన సామానులతో చేయబడి దక్షు పూర్వ ఆను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే చాలా కాలము నిలువక తృప్తికరముగ వని చేయును. గడియారము వెట్టి ఇండియన్ మెయిల్ అను పేరుండును. వెట్టిలోపల గ్యారంటీ

పత్ర మలికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసు దూము లేనిది వెల 2-8-0

చిరునామా:—సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.

194 పోస్టువాక్సు నెం 167 మదరాసు

304 కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిచ్చులు మున్నగు క్రిమల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టిప్ 1-5 ఆ. 50-గి.

కాటోలు వత్తులు

నోసులను, ఈగలను నశింపజేయును, పారడోలును

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-3 ఆ 12

విజ్ఞానోదయమునకు చీమలను కడకటింపజేయునట్లు నల్లులును, చిచ్చులను నశింపజేయునట్లు కాటోలును

పొలుగుట్టులు... టిప్ మార్ అందుకో.

1-11, స్ప్రింగ్ న్యూస్ పేపర్, బార్బిటాక్, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారు బండ్లు

విజ్ఞానోదయమునకు అనకాపల్లిలోని రాధాకృష్ణస్టీమ్ ట్రాక్ సిటీ కంపెనీ లిమిటెడ్ 1916 నంబూరి నెల 29 వ తేది బుధవారము ప్రచురించిన పౌరస్వాగతము చక్కని యేర్పాటులతో మిక్కిలి విశిష్టముల నడుపించి తయారుచేయబడిన స్టీమ్ మోటారు బండ్లు అనకాపల్లికి వోడంగు మార్గముగా మారుగురు తోట రాజమండ్రికి సాపేక్షపడును. ఈ యేర్పాది రెండు మైళ్ల ప్రయాణమును మాత్రమే చేయవలయును. కావున ప్రయాణమునకు వెళ్లినవారు కాలములో పూర్తిచేయవలెను. 1వకి ఇక కొద్ది కోణాలలో ప్రయాణము చేయవలెను. రాకపోకలు సౌకర్యంబునచేడితే, బండ్లరాకపోకల కాలములు చార్జీలు మొదలగువాని కలిపినను చందములు నిరీక్షించి గమనములకు కోరవలెను. స్వాగతం.

The Radakrishna Steam Transit Co., 391 Anakapally
Proprietor:—Nagalakonda Radakrishnaiah.
GLASS MERCHANT, MADRAS. E

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము: అనంతరయుద్ధచరిత్రము!

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు అనేక పటములు చిత్ర పటములచే విరాజిల్లుచుండును ముచ్చటగా ముద్రింపబడుచున్నవి సరిగా సంవత్సరాది నాడు వెలువడగలదు

యుద్ధమువలన కాగితముల కల వేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించుచున్నాము. కాగితముల లుబ్బిందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితము లగుచున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

కలస్యము=ఆకాశాంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల ర.	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రపాదపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టివీధి, హైద్రాబాద్

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అశుభశుభశ్రుతి రక్తమునకు జనించుబాధ్యములకు కిరీటమునంది చుండు. మౌనపులను, ఉచ్చులను, గండమాలలను, పుండ్లను, పాలనోర్పులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మకోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభి కారిణి

28

కనావనిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట కిచ్చుకేలుము, సహజమైనను మధ్యకవ్వినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి తావరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైవంబుధనును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాలోగ్యమును గలగజేయును. 18 కోణాలకు చుండుటకు 4 బొమ్మల బుడ్డలలో అమ్మబడును.

ప్రొఫైటరు:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౪. ఘననవాడి నం ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

కాపమాని ఆది కేశవులు శెట్టి గారి చారిత్రము.

1915-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేది మొదలు, డిసెంబరు నెల 31-వ తేది వరకు (స్టేటుమెంటు)

జమ వివరము.	రూ॥	అ॥	ప॥	ఖర్చు వివరము.	రూ॥	అ॥	ప॥
యిరువు రొక్కం	1915వం॥	140	0 9	యజ్ఞముంగలం కోవెలమంతప కైంకర్యము తాలూకు	...		3250 0 0
పై నాన్ను ప్రసీదవశం	జనవరి నెల			తిరువల్లూరు శ్రీనివాసుల సన్నిధికి వాహనములు తాలూకు	...		800 0 0
యిరువు రొక్కం	1వ తేదికి	800	0 0	విద్య వైష్ణవులు	...	1640	9 0
				" వైశ్యులు	...	831	3 6
				వివాహ, ఉపనయనములు, వైష్ణవులు	...	1135	1 0
				" వైశ్యులు	...	255	1 0
ఎక్కికూటర్ల జమ				ఇండ్ల రిపేరు వైష్ణవులు	...	1435	1 0
				" వైశ్యులు	...	100	0 0
				మామూలు కైంకర్యములు: 1. రంగనాయకులు కోవెల	...	806	7 4
				" 2. చెన్న కేశవ పెరుమాళ్లు కోవెల	...	154	11 0
				" 3. సామ్య దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెల	...	263	2 6
				" 4. శ్రీపెరుంబూదూరు కోవెల	...	561	13 7
				నిలిచిన ఉత్సవములు: 1. రంగనాయకుల సన్నిధి (బంగాళాలో)	...	30	14 9
				" 2. దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెల (కొండూరు)	...	84	3 6
				దక్షిణహిందూ దేశములోని వైష్ణవ దేవాలయముల జ్యోతిర్ధారణకు	...		700 1 0
				తిరునక్షత్రములు: 1. తిరుమధ్య శై ఆళ్వారు సన్నిధి	...		16 8 0
				" 2. తిరునాంగూరు దేవాలయములు	...		45 0 0
				తిరువధ్యయనములు	...		200 0 0
				శ్రీభాగ్యకార సిద్ధాంతవర్ధిని సంస్కృత పాఠశాల	...		1609 14 2
				గ్రంథ కాలక్షేపం	...		300 0 0
				ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు	...		1080 0 0
				బాబా ఖర్చు	...	140	13 7
				ప్రేషనరి	...	12	11 6
				ఫ్లీచర్	...	25	0 0
				సిట్టింగు ఫీసు	...		365 0 0
				యిరువు రొక్కం	...	99	14 4
				" మద్రాసు బ్యాంక్	...	46	14 0
							15990 0 0

414)

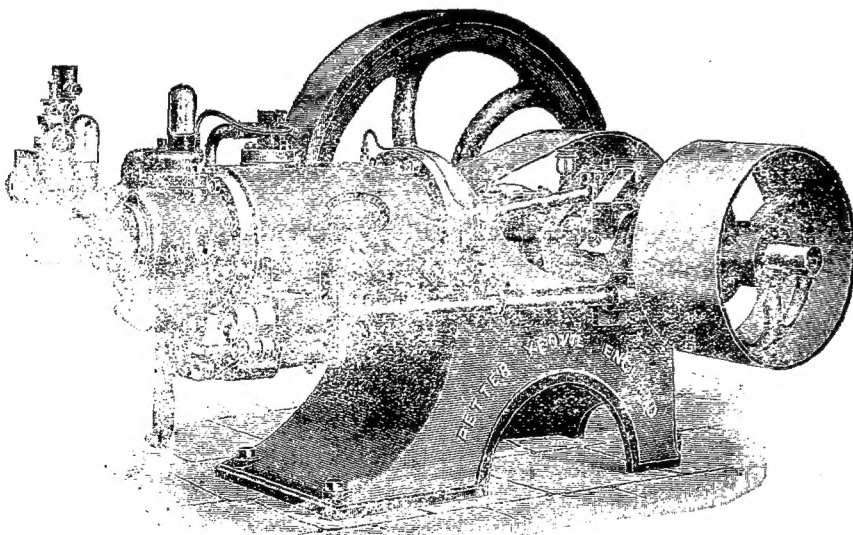
21-2-'16

Audited & Found Correct,
M. N. SING, Qualified Auditor.

T. Ramachandra Chetty,
SECRETARY.

పెట్టర్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

మొదటను యంత్రములు - చక్కని పరిశీలన - మూలనిర్మాణమును, నిరాటంకముగా ముచ్చటైన నడకయు, ఈయంత్రములకు గొప్ప శక్తిభావించెచ్చింది అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అపరిమితమున (Crude చమురుతోనైనను, మండి చమురుతోనైనను, నిజాయున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడువవచ్చును.

పెట్టరు ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే లేపుతలచే రగుల్కొలుపగల గొట్టము గలదు. ప్రారంభింపబడిన నై లేపు అవసరములేదు.

2. తగులబడిపోకుండనుండు రగుల్కొలుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ఇటు కొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేషకు బట్టిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము ప్యాషన్లను నుండును. 4. కట్టెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె వెళ్ళుచుచుండు వృధాగాకాలము. 5. క్వారలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపుదానినైన రి సిమిషములలో నడవవచ్చును. 6. బలకరములయిన పోచే య భాగములను కొన్నిటిని ఎత్తుకొని జతపరచి, మూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్స్ట్రాకాలును పరిశీలించును. 7. పీటకు ఇంజనులు నిరామము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దియగుటచేత నిర్మాణములు తువు. 9. యాభ్యుదయ పనిచేయుభాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము నుంధనింపవచ్చును నూనె సుష్టులు తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిజము. కావున మరక్షితముగ నుండును. ఆ నేతను నిజములలో స్టాకులో ఉన్నవి. తెలుపగాని, ఇతర విషయములకు గాని దయచేసి మాకు వ్రాసికోను.

బెస్టు అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

తేలునుండు:— తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధనరములమెంటు పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిచోటును మొదలగుటలుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1.కి 8 ల.

అమృతాంజనం డిపో 109, ప్రెరిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనం డిపో, చెన్నపురి.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగా పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధి ము నూనును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనం డిపో 6, శంకరాబ్ది, మదరాసు

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరిగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల సలహా నానొచ్చింపవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలలకిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రాప్తినవారు.

విలాసము:—

ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు,

389

మదరాసు.

లాహూరు నివాసులును, అర్ధభక్త్యాచరణమునను
 శ్రీయత తామర కాపాక చంద్రీవర్మగారు కృష్ణప్రయా
 సలకోర్చి అంధదేశమునందలి మాట్లకట్టణముల కేగి అర్ధమత
 సిద్ధాంతములను గురించియు వేదవాచ్యానులగు నతమతాంత
 రములను గురించియు తమ యన్యభాగ్యులతో నుపన్య
 సింపుచున్నంతట వర్మగారికి అంధదేశ మంతయు కృత్రిమ
 జాపవలసి యున్నది. స్వాగృహ్యాయుగు నీ చుచునీయును
 పంజాబులోని గురుకులమునంటి యొక విద్యాలయమును
 అంధదేశమునందు కృష్ణాదీతీరమున స్థాపించ నుద్ద్యమిల్లి
 యందుట అంధుల సుకృత ఫలమనటకు నందియతలేదు. ఈ
 విద్యాలయ స్థాపనకు లక్ష ఏబదిరూపాయలు గావలయు
 నను నిషయమును దెలిపి అంధుల యభిప్రాయమును దెలిసి
 కొనుటకు కాకినాడలో బరగబోవు అంధమహాసభకు శ్రీ
 వర్మగారు రానున్నారని దెలియుచున్నది. అంధోద్ధృత ప్రభా
 నముచే యభిసృద్ధికై కృషి సత్తుచున్న అంధమహా
 జనులెల్లరును మాతృ సందర్శనార్థమై కాకినాడకుండి నమా
 వేశముగు పరిశీలనయమున, అంధోదేశ నేరకాభిలాషులగు
 శ్రీయతవర్మగారి పరిబోధములకింది, కారరక, మానసక, సా
 మాజికోన్నతుల నొందించి అర్ధభక్త్యులు పునర్జీవిత జేయగ
 లగురుకుల విద్యాలయమును స్థాపించుటకు, వర్మగారి సర్వ
 నిధముల దోడ్పడుటకు అంధోచహాసనుల బదియదిగ ప్రార్థిం
 పుచున్నాను. శ్రీయత వర్మగారును, అంధోచహాసభ జను
 లొకల సురకొన్ని కట్టణములకేగి విద్యాధితులకు గురుకులవిద్యా
 లయముయొక్క ముత్కృష్టముగు నతనితీ విద్యాబోధనా
 పద్ధతులను దెలిపి కాకినాడలో బరగబోవు అంధోచహాసభ
 జందరు తమయావచ్చకి నుపయోగించి విద్యాలయస్థాపనకై
 అంధోచహాసనుల యామోదమునబడసి అంధోదేశమున గురు
 కుల విద్యాలయమును నెలకొల్పి అంధాధినిని బదిశీలనక
 యుగ నొనర్చుటకు వృద్ధయృథూర్వకముగ జేచుచున్నాను.
 అంధోదేశకాభిసృద్ధికై తమయభిప్రాయముల నిష్కల్పముగ
 నొసంగి దేశసేవజేయుచున్న పరిశీలనకులందరును అంధో
 దేశమున గురుకు విద్యాలయము స్థాపించుటకు అంధోచహా
 సనుల ప్రోత్సహించగలచున్నాడను. - బాగేశ్వరము నుండకర

భారతీయ విద్యార్థులు.

II

[సర్. రవీంద్రనాథ ఠాగూరు]

కారాగారమునందలి ఖైదీయొకడు కారాగార నిబంధనలను తిరిగిచూచుచుండ, వానిని, కఠినముగా తీయించుట కెక్కువకీ కష్టముగా నుండదు. అపరాధములేని శిక్షనందుచును వానిని అపరాధము నిరసరాధియగు సామాన్యజనులవలె సత్కర్షణింపి జూడఁబడదు. అట్టివానిని కఠినముగా తీయించుట గుండెకాయచేసికొనవలసివచ్చునట్లు చేతు. నిబంధనలన్నియు మొత్త స్వల్పమైనను, కారాగృహభిక్షాని దానిని పెంచి యాదుతరాధము ఖయిదీనై మోపుచుండును.

దీనిని సేర్ప సార్థములు తమయొద్ద సేర్పకొను నై నితరులకు, పోలీసులకు నై నికపద్ధతులమీద దీనిని సేర్పచుండును. వారిని సేర్పకును సంకుచిత భారముతోడక, మిత దృష్టితోడను బరిశీలించుచుండును. కనుక సార్థములు వారిని నిర్భయభక్తియునునుంచి కార్యముతోఁ జూచుచుండును! కాని విద్యార్థులు నైకులవలెనవు కాదు. ఖైదీలవలె జీవించుకాదు. వారసంపూర్ణవిద్యార్థులయందు ముందు జీవితోద్ధారముగా నున్నవారు. వారి భావినితీరి దెచ్చుటకు సర్వవిధములను చూచు తోడ్పడుచుండలేదు. ఇట్లు చేయుటకును సైకులవలెనవు, కృత్రిమమైనవారు. వారిని సేర్పచుండునగును. అమితముకొనపిచేసాధకమునాటిల సుత్తెతోఁ గొట్టికనీయ ప్రయత్నముచేయుట! తలనొప్పి కీమలమని మంచులను బాగ్రత్తతోనియును నితర బాధ్యములు వానినంటుండ చేయుచుండిన యెడల విశేషమయోగము కలుగును. కష్టసాధ్యము.

నాగరికత వృద్ధి నొందుచుండునపు కాలము కందును రోగలక్షణకాస్త్రము నట్లుంచి, అన్నియున్నవలకును భూత సాబాధము గల్గించువార నేమిలు గలరు. వారు, ఈ మిషనరీ కళాగారి వ భోషాధ్యాయునివలె, చాణగొట్టి యెప్పించుటచే భూతకష్టము చేయుచుండును. రోగములను వానితో చూచును ప్రాణములను గూడ పాటకములకు నుంచి నైద్యముయిది!

ఇదంతయు బూటకపు నైద్యము, కాని నిపులుగు నైద్యులు రోగలక్షణములను బాగుగా గుర్తింపఁగలరు. రోగముల జేసాభాగమునకును ఇంకొక భాగమునకును సంబంధము లేదని వా రెప్పుడు నెనరు. వారు మువ్వదేహతత్వమును, దేహమునందు నున్నతమ భాగములను బాగుగా గమనించి తగిన మందుల నిర్ణయించి యన్యాయముగా విశోధావధులతో రోగుల ప్రాణములకు దీని చేయును.

కావున, వీరునుత దుస్థితిలో నేఁ జెప్పవలసిన యంక మొక్కటి మాత్రమే కలదు. తైలు యజమానులతో, దీర్ఘ సర్వస్వమునో, భూతకష్టముగానో యుండఁగల వారిని విద్యార్థుల యాపాధ్యాయులుగా నెంతమాత్రమును నియమించరాదను. జ్ఞానమునందును, మనుష్యునందును తమ క న్ను పిన్నులకు వారినిగూడ గౌరవింప నేర్పవలయును, “జ్ఞాంతి తిక్తేత్త-రచేస కిమ్” అను నాకౌశ్యక్తి నెఱింగివలయును, విద్యార్థులను మిత్రులుగా భావించఁగలవారును నగు మనాని యితే యాపాధ్యాయులుగా నుండఁగలవారు.

“పిన్న వారిని నాయుద్ధమరానిండు. వారి కేయటంకములు నీయవలద”ని ఏనుకీర్తుచుచో నుండును. తల్లియొండెను. ఏనుగూడ పిన్న వారిని గౌరవించుచుండెను. పిన్న వారి యందే మానవ పరిపక్వతావలంబు గనవచ్చునని యాచూషపురుషుని యభిప్రాయము. మనుజులకు పెద్దవాడై, విషయానుభవము, యజాంకారములయొద్ద యున్నయెడల వానియందీ మానవల సఁగించుచున్నది. అప్పుడు సద్గుణగణములకు, సన్మార్గమును బోధించు సద్గుణుని యాశ్రయముచేయుట వానికి కష్టముగా నుండును.

విద్యార్థుల హృదయములు నిత్యవికాసమాసములు. వానియందు లేతకానన్న మానవ తత్వ మింకను కాలానుక్రమమున వృద్ధి నొందుచున్నది. అది యింకను సంపూర్ణమైనదని యెప్పుడును మానవ పరిపక్వతావలంబు వారియందీ గలవలయును. కావున, నిజమైన యాపాధ్యాయులు తన విద్యార్థులను గౌరవించి, యనురాగముతో వారిని సమీకరణముగా జేసికొని, వారి తోషణలన్నిటిని తీయించి, యోగికతో న్యర్హా జ్ఞాన బీజములను వారి హృదయముందు నాటి వారి యభివృద్ధికి సర్వధా తోడ్పడుచుండును. కాని,

తామే జ్ఞానలవనియు, మహా పురుషుల మనియు, అనుకొని యున్నవారముతో విద్యార్థులయొడ విడిచిపెట్టి వరుచుండు ఉపాధ్యాయుల యెడల విద్యార్థుల కల్లు గౌరవముండఁగలద? కావున, అట్టి ఉపాధ్యాయులు నిరాశచేసికొని కఠినములైన కష్ట పద్ధతులతో వారిని కఠినముగాఁ జేసికొనఁజూతురు. విద్యార్థులను కష్ట బాలములతో బంధించుట మంచి దనువారు, అది గురువులకే పోకకను భావించవలయును. ఏలయున, తోషణలతో తన ముగ్గున నాలుకొనియుండు ఆ దర్శ ముత్రీ పాపాధ్యాయులవలె యెల్లప్పుడును నిజ విధుల ననుసరించువాఁ డెవరుండును. ఇతరుల కట్టుబాట్లవలన అనేకులు దుర్మార్గులవచ్చునను మానుచున్నాడు. తమకు కట్టుబాట్లతో నుండిన కష్టమును, కేమి తోషణ కచ్చునో యని వారు చెనుమార్గముల బోవుట కీయకొనరు.

ఇదియంతయుఁ జె వారయందు వారికల గౌరవము. కనుక నైవారు వారిని బానిసలవలెచూచుచు నిర్బంధముల నుండియెడ. తామే పతితులగుదురు. భూదులఁగా పతితులైన వాగ్వివాదులయని నాచుభిప్రాయము.

అట్లును, విద్యార్థులు కావించు దుష్కార్యములన్నియును సహించవలసినదేనాటిని క్షేపించినచో, విద్యార్థులెప్పుడును దుష్కార్యము లొర్పరిని నేనుసమాధానముచేప్పెదను. ఉపాధ్యాయులు తమవృత్తి రీతిని గౌరవించినచో, వారునుగూడ ఉపాధ్యాయులను అట్లు గౌరవించును. కాని, విద్యార్థుల జాతిమతములను అమానింపఁబడినప్పుడును, వారియను వాదములకు సర్వమైనవ్యాయము లభింపఁపడును, వారిస్వకాలివారగు నితరఉపాధ్యాయులు యాక్రమణము నొందవచ్చును, విద్యార్థులు కాంతిమాదులగుట సహజము. అట్టి యెడ వారు కాంతిమాదులు కాకుండుటచివారకరమగు విషయమని చెప్పవచ్చును.

వెర్దను యుద్ధకథనము.

పరానువారి అచ్చుత రక్షణకర్త.

లండను నైపు త్రిక స్యకీయ విలేజునకు ప్యారిస్ సగరముండి పిల్లమి 27వ తేది నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— వెర్దను యుద్ధము నెవరుగిరితెలిసినది? తత్పరిధమావధ క్రింత నేపు ముందు వెనుకకు ఊగి, పరానువారి యనుబాలులుగ వలమించినది. పట్టణములును, క్రమశిల్పములను రక్షించు కొనుటకు కందకపు వరుసలన్నవి. ఆకందకపు వరుసలని మొదటిదానియందు జర్మనులు తుణకాల మునుగుకెట్టగలిగి కాని, ముఖ్యపద్ధ పరానున నైపుత, వానితో తలపడి, వెనుకకుగొట్టినది.

24-25వ తేదిల రాత్రులందు జర్మనులు కొంతకడ క్రమశిల్పమునిగొండలోయలనంటి ముంపకువల్లికి తూర్పునకు, బోమంటు, అన్ని గులకు దక్షిణమునకు, పరానువారు క్రాత్రిగ నాక్రమించుకొనికందకములమీద కడిమెదిరించుటకు మొదటిదిరి. పరానున సేనా పం క్రికీకూర్చున్న(200) అడుగుల యెత్తుగల్గి పక్షతము గలరు. దీనిని అంటిపోవు లోయలోబోమంటునుండి వామరు నిల్లునకుపోవు మార్గమున్నది. వీరుట్లు మూ్యాజునది ఆటించు కొనియున్నది. కడి దక్షిణమున ఎత్తైన కొండల వరుసకలదు.

బోమంటు రోడ్డుమీదుగ తూర్పుకొండలవరుస నుండెనవలె సాగియున్నది. ఇచ్చటనే లూమంటుగ్రామము కలదు. దీని దగ్గరనే అన్ని నున్నదవహించుచున్నది. పెంచివారినదీ(ప్రాంతములవరుసవచ్చి అచ్చట లోయల నాధారము చేసికొని క్రమధాటికి నిలవ తొమ్మకొని యుద్ధముచేయుచున్నాడు.

యధారంభమునందు పరానునైకపంక్తిక ఇబ్బంది యుండెను క్రమశిల్పము ఫిరంగులను బాగుచేసినప్పుడు, ఒక దరినంది గుండ్లుకందకములలో పడునీతియుండెను. కాని ఇక్కడ ఇబ్బందిలేనది. కుక్రవారము నాడున్నత స్థానమును పరానువారాక్రమించుకొనిరి. అయ్యుత స్థానముయొక్క వివిధ భాగములకు ఒకదానిలో నొక దానిని సంబంధముండెను. యధారంభమునందున్న ఇబ్బందియు లేదు. వారి వెనుక భాగమున దామంటు పొత్తతర్కము మొదలు 1140 అడుగుల యెత్తైన పొగిడిటరు వరుసను అడ్డుముగ కొండ పక్షమున వ్యాపించి యున్నది.

దామంటు ముట్టడి.

కుక్రవారము ఉదయమున రణరంగమునందు మంచు తరయ నారంభించెను. కాని, ఇదియేమియు జ్యులకు పృథిలంధకము కాలేదు. ఫిరంగులు బ్రహ్మాండమైన అగ్నిరన్నమును తరిపించినవి. జన నవ్వునకు లెక్కలేముక పొగిణులు

లకు తెలిపిజర్మనులదాటి సేవలరాను వారిని సేవ పంక్తియొక్క కడిమెడను భాగములను మట్టించి సాయంకాలమున కిరుపార్వముల నేరం వెనుకకు త్రొక్కి దామంటుగడ్డ కన్న ముఖ్య స్థానము మీద పడుట కారంభించెను.

యధ్యము సాగినకొలదిని మన యుగసేనవానికి వ్యతిరేకముగ, సేనా ముఖము క్రమముగ తగ్గిపోవుచుండెను. నిన్న క్రమశిల్పము యెడలెక్కి లేకుండ మూ్యాజునది వరుసటి కట్ట మీద ఫిరంగుల వర్షమును కురిపించుటచే పరాతి సేన వచ్చి కనునని యనుకొంటిమికాని ఇంతవరకు నట్లుజ గిడికాదు. లూమంటు ఉత్తరభాగము మొదలు, దామంటు సూర్యుభాగము వరకును నిన్న యధ్యము చాల జోలైనది దామంటుగడ్డ యధ్యము కూడ నిన్న విషమస్థితికి వచ్చినది. ఇక్కడ ఏవో ఒకటి లేలి, జర్మనుల గర్వభంగముగు గాకయని పరానునా గందరు కోరచున్నాడు. ఇక్కడి మహా సంగ్రామమునందలి ఇట్లు పరిణమించినను పరిణమించ వచ్చును.

గత అయిదురోజులనుండి, పరానువారి క్రియశిల్పముగ వెనుకకు తోయుచుండిరి. గత సంవత్సరములో పోరాడి, ఆకందకములోను, ఈకందకములోను, అక్కడ ఇక్కడ ఎగుడుదిగుడుగ కట్టుకొనిన భాగములను వారు మొదలు వరులెట్టిది, తరువాత వ్రాబంటు, పోమంటు, బోయిడి-కూరు లకుండా పోవుచున్న కందకమును త్యజించిరి. పిమ్మట జ్యునలుబోయంటుకువట్టుకొనగా, సామన, బోమంటు, అన్నగుల మధ్యలనుండి కందకములకుండి, ముంపనల్లి, లవురుంటు, దామంటులనుధ్య కందకపు వరుసకువచ్చిరి. దీనితో జెడ్డెయట్లు యెప్పుడైన ముఖ్యరక్షణస్థానముల ఒకటియలను కనుగొనసేటి వచ్చినది.

మాడు పొత్తములనుండి క్రమశిల్ప ముట్టడించి, కడిభాగపు సేన మూజునది దిగువున తోగినికొనివచ్చినది. ఈభాగపు సేనమీద పక్షిక్రమండి, పరానువారు వరుసందర రద అడ్డుమున్నది. కాని కడి ఎవరుతట్టునయిన్న పరానుఫిరంగులు వానిచేసినయెడల ఒకమూలయండి గుండ్లులమీద వర్షముకురికినట్లు గుండ్లుపడును. మధ్యభాగపు సేన వీరుంటు పొత్తించునుండి, లూమంటు నైపుత తోగినికొనివచ్చినది. ఇక ఎడమనైపు సేన, బోయిడి-లా-వామంటి దామంటునైపుతతోగినికొని వచ్చుచుండెను.

బోయిడి-లా-వామంటునైపుతకుండియే-బోయగముండుకు బోయిరి. ఇక్కడ పరానువారి సేనాపంక్తి వీట్లుకొని యుండుకు పోవచ్చునని జర్మకులనుకొనిరి. అమాంతముగ మీద కడి కొటపక్షిక్రమన్న మైదానపు చివరకు వట్టుకొనిరి. చాల కాలముక్రిందటనే దీనికి యుద్ధపొత్తుముఖ్యము బోయి ది.

ప్రే రాజప్రతినిధిగారికివచ్చిన తొలివార్త.

ధిల్లి, మార్చి 23 — ఈనెల 21-వ తేదిని మన రాజప్రతినిధిగారి కిట్లు తంతివార్త పంపబడినది.

వెర్దను వ్యవస్థ మాన్యునందులచేతు. మూ్యాజునదికి కళ్ళమునున ఫిరంగులు కాలబడినవనియు, పరాతియుద్ధముల జరుగలేదనియు ప్రేచివారు తెలియపరచిరి. మూ్యాజునకు తూర్పున వోవరునందును ఫిరంగులు అప్పుడప్పుడు కాలబడినవి. కాని పరాను శిక్షిద్దయు రంగమునందంతటకు తీర్చిముగ చేరించెను విమానములుగూడ నూరకయుండలేను.

గిరెంచి, మూ్యాజు, నెంటునాన్సు, మహాపానుబాల్లరుకు పరసములలో క్రమశిల్పము ముందుకల (వేర్చిరి. ఇంతకు క్రేలిగా ఆంగ్లేయు లొకమందుకొట్టును వ్రేల్చిరి.

బాకలుస్తాటు ప్రతీకమున తమకు గలిగిన విషయాంతరమున రమ్యమలూకయుండక ఎక్క గ్రామపరిసరమునకు నడచిరి. క్రమశిల్పతో తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగినది.

నిల్లా ఇరువదారి ప్రతీకమున జర్మనీయులు మట్టడి ప్రారంభించిరి కాని వెనుకకు గొట్టుబడిరి ద్విన్ స్కూ-కు పక్షియునున పోటీకి వాయుగిరితేయిం చుండు మండలములొని క్రమశిల్పకందకము నొకదానిని రమ్యవారు బట్టుకొనిరి నెకోవ్, నెవ్ నిస్సో, నకోవరుము మధ్యమున యుద్ధమునకు జరుగుచున్నది. ప్రేచివారునవర్ష సంగమస్థానముల క్రమశిల్పము మట్టడి జరిపి వెనుకకు తమనుబడిరి

వెక్కు కందకములచే రక్షించబడుచుండిన కొండల నుండి రమ్యవారు తురుష్కుల బాంబోరిరి.

అప్పున గోమణిలో రమ్యవారు చిట్టికనుకు ఆగ్నేయమున చాలదూరము ముందునకు బోయిరి.

మొన్నులకు పోతొస్తేనులోనుండు జర్మనీయుల విమాన కాలను అంగ్లేనా వాదకములు మట్టించినవి. (కూర్చున్న దీప్తి) యరులు నాకావిమానముల ననుసరించినవి. మూడునాకావిమానములు కానిరాలేకు. ఒకదీప్తియారు సర్వమైనది. జర్మనీయుల కాపుదారిపడకులెండు ముంపిక్కు నుండినవి. ఈ యుద్ధకార్యము ఫలవంతమైనదని దేవ్యుక్తు వాస్తవముల వలన తెలిపడేదని నాకాదభిప్రాయము ప్రచురించు.

విషయసూచికము.

విషయసూచికము	3
మొదటిసారి సాధారణ	4
భారతీయ విద్యార్థులు	5
ప్రధానవ్యాసము	6
హిందూ పత్రికయొక్క గతి	7
చీవాట్లము	8
మహాసంగ్రహము	9
విద్యార్థుల వార్తలు	10
సాహిత్యము, వైద్యము, వృత్తిగతము	11-12
వ్యవసాయము	13
ఇంగ్లీషు కాలిగ్రాఫీ	14
కావ్యము	

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం. మార్చి నెల 29-వ తేది

బుధవారము.

హిందూ పత్రికయొక్క గతి.

“కామ్రేడు” అని ఆంగ్ల భాషలో ముద్రింపబడుచుండే వారపత్రికకును “హిందూ” అని ఉర్దూ భాషలో బ్రచరింపబడుచుండే పత్రికకును అక్షులలో బి.వి. ప్యాసంబువచ్చిన మహమ్మదీ గారు యజమాని, సంపాదకుడు. ఈయన హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము నభిలషించు యావన మహమ్మదీయ నాయకులలో నొక్కరు. ఆలిఘరు మహమ్మదీయ కళాశాలా యావన శీతని దేశి మం దెల్లడలను పూజించెద రనుటలో నతిశయోక్తి యుండదు బాల్కనలలో దురుష్కలొకపక్షమునను, బల్గేరియా, సర్వియా, గ్రీసు, మాంటెనెగ్రో దేశములొకపక్షమునను 1912లో బోలినకొను తురుష్కల సహాయ ర్థమై ఇండియా నుండి వైద్యశాలనబంపి దూరమందున్న ఆసాదర మహమ్మదీయలకుజాలసేవను అలీగాఢ్ చేరి. లక్షల కొలది రూప్యములను తురుష్క రెడ్డుక్రాసుకు కంపి. లో కా రా ధ న జీవితమువలన నే నిండియాలోని మహమ్మదీయ సంఘమునందును తురుష్క స్థానమునను పేరు ప్రతిష్ఠలను స పాది చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము ఢిల్లీకిమార్చబడినప్పుడు “కామ్రేడు” పత్రికాయమును సంత మియన కలకత్తానుండి ఢిల్లీకిమార్చెను తరువాత బాల్కన యుద్ధానంతరమున “హిందూ” ద్వైత పత్రికను స్థాపించెను. మొట్ట మొదటి రెండేళ్ల కాలము ఇతనికి వేలరుపేలు రూపాయలు నష్టము సంభవించెను. కాని పత్రికకు దగ్గతివట్టకముందు మహమ్మదీగా రికి యాజమాన్యమునకయి 1500 రూప్యములును, సంపాదకత్వమునకయి 400 రూపయలు తప్పకరతి మాసము ముట్టుచుండెను. వార్తాపత్రికా శాసన ముక్కింద రూ. 10,000 ల ధరావతును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు కోరగా, కొన్ని వారముల లోపల నే ఇంతకంటె నెక్కువ మొత్తమును పతకులు ప్రోగుచేసి మహమ్మదీగారికి హృదయపూర్వక ముగా నొసంగుటనబట్టియే తమపత్రికా సంపాద కునియందు చదువరుల కెంతయసమాన శారవము కలదో స్పష్టమగుచున్నది.

ఇండియా సంగ్రహ శాసనముక్కింద 1915 జూన్ 21 వ తేది ఢిల్లీ ఫీపు కమిషనరుగారు హిందూపత్రికలో ముద్రింపబడు ప్రతి ముక్క ను తమచే నియోగింపబడు అధికారికి జూపి, ఆతం మనుమతిని బుచ్చుకొననిది ప్రచురింపరా దని పత్రికా ప్రచారకుని కాజ్ఞ నుసంపెను. ఇంత కుముందే మహమ్మదీ గారికిని ఆతని సోదరునికిని నిర్బంధ నివాసము విధించబడుటచే పత్రిక సహ యసంపాదకుల చేతిలోనుండెను. ఎక్స్ ప్రెస్ అసిస్టెం టు కమిషనరుగారు నున్న మహబూబ్ అలం అను సాహెబుగారు “హిందూ”కు వార్తాకరిమార్చుట గా (సంసార్) నిర్ణయింపబడెను. ఈకలంగారి జీతమంతయు ప్రభుత్వమును గొల్చుటలో సరి పోయినట్టిది. తన జన్మకో దాను పత్రికలను జదివి యెఱుంగని నాయనయే జెప్పియుండెనట! అట్టి వాడు కలిమూరకర్తగా నేర్పఱుకబడుటచే ఏమి సంభవింపవలయునో నదియే సంభవించినది! ఆ యనగారు చేసిన కనులీలి. 1. మూడుదినములకయి వ్రాయబడిన వ్యాసములు పగయిరాను అడుగు కెట్టుటతోడనే తిరుగగొట్టును. 2. ఆంగ్లేయుల యాధికత్వముక్కింద నున్న సివిలు అండు మిలిటరీ గెజట్టు, కయెనీరుపత్రికలలో బ్రచరింపబడిన వార్తలనే ముద్రించుట కనుజ్ఞ నొసంగెను. 3. ప్రాసములేక, చప్పగానుండి, పతకులకు రుచింపని వ్యాసములు జాలయిమాసమంతయును ప్రచురిం చుట కొసంగెను. అందుచే పత్రికా ప్రచార ము 100 కి 40 వంతులు కడిపోయినది. 4. యుద్ధమున గురించి ఇంగ్లీషు పత్రికలనుండిగాని, హైం దవపత్రికలనుండిగాని భాషాంతరీకరింపబడిన వ్యా సములను సయితము సాహెబుగారు నిరాక రించిరి. 5. ఇతియేకాదు. మహమ్మదీగారి యె డల సానుభూతిని జూపుచు పతకులు వ్రాసిన యుత్తరములుగాని, జరుకబడిన సభలలో జరిగిన సంగతులనుగాని, టెట్టచివకు అతిమూల్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్న మహమ్మదీగారి యారోగ్య మెట్లున్నదో విరుట కెరుకచూచుచుండు లక్షల కొ లది స్వదేశీయుల తపాతహను దీర్చుటకాతని గురించి ఒక్క ముక్కను గాని వ్రాయుటకు సాధ్యపడక పోయెను. 6. పంజాబుకు హైకోర్టు నొసంగ వలసినదని వ్రాయబడిన వ్యాసము సెన్సారుగారిని దాటిరా లేదు. యావద్భారత మహమ్మదీయసంఘ వ్యవ హారములను గురించి లిఖింపబడిన మరియొకవ్యా సము దేశక్షేమమునకు భంగముకలిగించునని త్రోసివేయబడినది. పాపము, సెన్సారుకని యేది యో తెలియనివెదమనిసిరిపెట్టినప్పుడు, ఆతడుగ్రు డ్డియెద్దు చేస బనట్లు క్రనర్తించుటలో సాశ్వర్య మెంతమాత్రముండజాలదు. తరువాత ఫీపుకమి షనరుగారితో “ఇట్టివి వ్రాయవలసినది. ఇట్టివి వద్దు. ఇవి పనికివచ్చును. ఇవి కనికరావు” అని తే ిచ్చెప్పవలసినదనియూ, వారి యిష్టానుసారము న డచుకొనుటకు ప్రయత్నించెదమనియు సహాయ సంపాదకుకు గులాంహుస్సేనుబి.వి గారు మనవిచే సెను. మహమ్మదీ గారునిర్బంధనివాసమునుండి వ్యాసి. కాని యీ దొరగారి ప్రార్థన నాలకింప లేదు. సెన్సారుగారు సంపాదకులు వ్రాసివంపిన వ్యాసములలోని మ చి చెడ్డలనుజూచి ఏ దినమున

కాదిన మార్జుల నొసంగుదురుగాని “హిందూ” నివిధముగా నడవవలసినదని చెప్పుటకు వీలుపడ దని కమిషనరుగారు నిషి. ఇట్టి వార్తాపత్రికోధన మును సహించలేక, అప్పటికే రెండుమాసము లకు బోలెడు నష్టము వచ్చినందున పత్రికను నిర్వాహకు లాపివేసిరి.

కుప్తముగా హిందూపత్రికా చరిత్ర మిది. ఈ వివరీతపత్రికాపరిశోధనము రాజప్రతినిధిగారి సగరముందే విధించబడుట మరీ చోద్యముగానున్నది. ఈపత్రిక పోవుటవలన మహమ్మదీగారు దొరతన మువారిచ్చు బత్తెయ 250 రూ.లలో సంసారమును గడుపు కొనుచు, ఢిల్లీలో రెండిండ్లకు ఈమొత్తము నుండియే నెంకు 165 రూపాయలు అద్దె చెల్లింప వలసి వచ్చుచున్నది.

రాజప్రతినిధిగారికి సయితము దీర్ఘవిజ్ఞానము పత్రికాప్రచారకుమరు పంపిణీనినాను హిందూ పత్రిక ఉద్ధాభాషలో మహబూబు అలంగారు పరిశోధకుగా నిర్ణయింపబడక ముం దెట్టివ్రాత లను వ్రాసెనో మేము చెప్పజాలము. సాధారణ ముగా హైందవపత్రికలు ప్రచురించుచుండు యుద్ధసంగతులను ప్రచురింపనీయక, తుట్టుతుదకు పత్రి కాధిపతి యారోగ్యమును గురించివ్రాసిన ముక్క లను సజ్జా జ్ఞు నిరాకరించుటను జట్టిమాడగా అధికారులు కక్షచుసాధించుటకు బూనింట్లు దూర ముం నున్నవానికి సయితము అగపమచున్నది. కమిషనరుగారి చర్య చాల ముం ది హైం ద వులకు కష్టముగా నుండుటతో పోలేదు. మహమ్మదీగారికి దేశమందంతటను కావలసినంత సానుభూతిని పురికొల్పునట్లు చేసివచ్చి. పత్రిక లాగిపోయి, ఆవాయము నశించి, కొద్దిపాటి బత్తె మతో తనయొక్కయూ, తన సంసారముయొక్కయూ పొట్ట గడుపుకొనవలసిన దురదృష్టము వట్టి, మనః క్లేశములకు తోడు అతి మూల్రవ్యాధిచే పీడితు డగు లోకోపకారి యెడల నందరికిని సానుభూతి కలుగుటలో వివరీత మేమియును లేదు. దేశీయవార్తా పత్రికా సంపాదకులను రానురాను వార్తాపత్రి కా శాసనములవలనను, రక్షక శాసనముల వలనను బహుకష్టపాధ్యమగుచున్నది. ఏవిధముగా వ్రాయ వలయునో చెప్పరు. ఏమి వ్రాసిన నేమి తప్పే తెలి యదు. ఎప్పుడు ధరావ తమగుచునో, ఎప్పుడు పత్రిక ఆపివేయబడునో, ఏవేళకు ఏమిమూడునో తెలియదు. కర్ణకుప్రభువు కాలమునుండియు వార్తా పత్రికల స్వాతంత్ర్యము లొకటి వెంబడి ఒకటి అంత ధానమగుచున్నవి. చిట్టచివరకు పత్రికల మొగము జూడని మహబూబ్ అలంసాహెబుగారివంటి శోధ కులు సైతము ఈసంపాదకులపయన నియోగింప బడుచున్నారు. ఈస్థి పాలితులకు ముంచికాదు. పాలకుల కంతకుముందే ముంచికాదు. పెల్లును ఫోర్టుఫీధువు ఈ క తి న శాసనములను తొల గించి, తమ రాజప్రతినిధితోవక్రమణమును అందరి యాశీర్వాదములను బడసి ప్రారంభించెద రుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. బాంబాయిలో గడచిన డిసెంబరు మాసములో జరిగిన వార్తా పత్రికాసభానిర్వాహకులీ హిందూపత్రికా వ్యవ హారములో బ్రవేశమును కలిగించుకొని ఆపత్రికకు తిరిగి ప్రాణమును పోయపుణ్యమును కట్టు కొనెదరుగాకయని హెచ్చరించుచున్నాము.

చీనావిప్లవము.

ఒకనైపున యూరపులో మహాసంకుల సమరము నడుచుచుండ నింకొకవైపున మనఖండము నందు ప్రజాస్వాతంత్ర్యయుద్ధము చీనాలో సాగుచునేవచ్చి యున్నది. నాడు సుకాయాత్ సేనును కాదని యూన్ని కే అధ్యక్షుల వహించినప్పుడే చీనాలో ముందునకు గందరగోళములు రాకతప్పవని యనేకు తెలుసుకొనుచున్నామని గుండకపోరు. అయిన యూన్ని కే యుక్తిపరుడు కావున నొకవేళ గందరగోళమును దప్పించునేమో యను నభిప్రాయమునకు నెడము కలుగుట సంభవించి యుండును. పరిణామ ప్రవాహము మాత్రము చీనాలోను మరల యత్యంతస్థానములందువలెనే నడచినది. యూన్ని కేకు మొదట నెట్టెయూహ లుడిసిన కొంతకాలము అధికారమును వహించుటతో అధికారపురుచి చక్కగా తగిలి అది వడలుట యనిన కష్టముగా దోచినది. నేడు తానధ్యక్షుడుగానుండి రేపు తన సంతతివారు సామాన్యులయి కాలము గడువవలసి వచ్చుట యాతనికి సంతృప్తికరముగా కనుపట్టలేదు. ప్రానునందు నెపోలియనునకు పట్టినదురాశాపిశాచమే యాతనికి కట్టినది. అయిన ప్రానును నిరంకుశాధికారు లగు రాజులవట్టునుండి తప్పించినవాడు నెపోలియ ననుటచే నాతని దురాశను ప్రజాకొంతకాలము నడువ నిచ్చిరి. యూన్ని కేకును నెపోలియనునకును పోలికపెట్టుటకు ఏలులేనే లేదు. నెపోలియను ఏరాగ్రేసరుడు. యూరపుఖండము సంతటిని వడంక జేసిన వాడు. తనకొరకు సర్వస్వమును భారపోయగల ప్రజాసమూహమును జేర్చుకొనినవాడు. ప్రజానరంజకత్వమునకు అత్యంతంబులగు తన సర్వశక్తులను వినియోగించిన వాడు. యూన్ని కే వట్టి రాజ్య తంత్రజ్ఞుడు. సుకాయాత్ సేను ఒడవించివెట్టిన కఠిన్ధిత్వముకూలములను వినియోగించుకొని ప్రజలకు సామాన్యముగా గల శాంతకరత్వమును మాయోపాయంబున నూతగా నొనర్చుకొని అధ్యక్షుత సంపాదించినవాడు. కావున నీతనికి బుట్టిన దురాశ ధర్మముతో సాహసముతో పని నడుపుకొన నెంచినది గాదు. చీనాలో కొందరు ఈతని కక్షమువారలు ఇతనికి సింహాసనంబిచ్చి యాతనిని మూర్ధాభిషిక్తు నొనర్చుదగునని యుపక్రమించిరి. ఈతడు తన కట్టికారవము అవసరములేదని కొంత కాలము గడవెను. తుదకు ప్రజా లెవ్వరో తన్ను నిర్బంధ పెట్టుచున్నట్లు సూచించేయుచు మూర్ధాభిషిక్తత్వము నంగీకరించెను. వెంటనే అల్లరులు ప్రారంభమగుట మూచదువరు లెరుంగుచురు. యూరోపులోని మహాసంకులవారావలె యన వత్రికలను నింపక యుండనిచో చీనా విప్లవవిషయము మనకు విశదముగా నాటికనాటికే తెలిసియుండును. మనకు అప్పుడప్పుడు అందిన వార్తలను బట్టి ఏదో కొంత గందరగోళ మగుచుండె నని మాత్రము తెలియుచుండెడిది. ఒకటిరెండ ప్రాంతములు స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించుటయు వివరచ్చి యుండెను. ప్రభుత్వ పక్షము జయించుచున్నదను వార్తలను ప్రబలి యుండెను. కాని కొన్ని దినముల క్రిందటనే యూన్ని కే గారు తమ మూర్ధాభిషిక్తత్వమును మోసుకొని మరల ప్రజాసత్తాకమునే నిలుపునెంచి నట్లు ప్రకటించిచారని ప్రాసెతిమి. తగినయన్ని వార్తలు లేమిచే నగతు లొకవేళ సంతతితో నిలుచునేమో యని యూలోచించితిమి. కాని నేటి తంత్రీవార్త యొకటి చిత్రపరిస్థితిని నిర్ణయించుచున్నది. పదునేడు మండలముల ప్రతినిధులు

యూన్ని కే తనపదవిని మానుకొనువరకును తమకు తృప్తికలుగజాలదని తంత్రీవార్తలను నిచ్చియున్నారట. చీనాలోనుండు మండలములు పదునేమిది. ఇవి యన్నియు స్థానికాధికారు లగు గవర్నరుల పాలనయందున్నవి. ఇవి గాక చీనా సామాన్యమున చేరునవి ముకూరియా, మంగోలియా, టిబెట్టు, చీనా తుర్కిస్థానము కలవు. ఇవి కరిపాలిత ప్రదేశములు. ఇందులో ముకూరియాలో జపానువారి పలకుబడి ఎక్కువ. చీనా తుర్కిస్థానము, మంగోలియాలు బహుస్వల్ప జనసంఖ్య గలవి. టిబెట్టుగతియు నితే యని చెప్పవచ్చును. మూటను 80 లక్షల ప్రజ కలరు. చీనా సామాన్యముంతటి జన సంఖ్య 42 కోట్లు. అందుచేత పదునేడు మండలముల కోరిక యనిన చీనా సామాన్యపు కోరిక యని యంగీకరింపక తీరదు. ప్రతినిధులుగా తంత్రీవార్త లిచ్చిన వార లెంత వరకును ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఫలించ జేయువారలో యనునదన్న తోచకపోదు. వారు పూర్ణముగా ప్రజాభిప్రాయము కనుపరచు వారగుదురేని యూన్ని కేగా రధికారము పెట్టుకొన దలంచుట అతనికి నష్టదాయకము కాకపోదు. మంగోలియను రాజులు గాజ్యమును ఏడుట కంగీకరించినరీతిని ఏమను అధ్యక్షులను ఏడుట వివేకముగా నుండును. ఒకవేళ ప్రతినిధుల యభిప్రాయముతో నెల్లజనులును ఏకీభవింపక యా యభిప్రాయము పాక్షికముగా నుండునని చీనా మరల నొకపర్యాయము అంతర్గతయుద్ధమునకు పాలై బలక్షయము చేసికొన వలసివచ్చును. ఈ రెండవతరంగు పార స్త్ర్యజాతుల యభివృద్ధికి కొంత యపాయకరము. పాశ్చాత్యజాతులు యూరోపున తలపడుచుండ నీ తూర్పున సంగతులు సందిగ్ధావస్థం జేరేనేని ఏదేమియు లెట్లు జరుగునో చెప్పవీలులేదు. ఇంత దూరమునుండి భవిష్యత్తును జెప్పుట సాధ్యము కాదు కావున వేచి యుండవలసి యున్నాము.

ఆంధ్రమహాసభ.

ఆంధ్రమహాసభకు సంగ్రాహక ధివత్వము జహించుట కిది వారిసందర్భము నిదరకు కొన్ని పేర్లు నలహా చేయబడినవి క్రియత కట్టించి రావలెగారెడిగారు. రావుబహద్దరు కిశాంబిరామన జాచార్యులవారు, రావుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రారావు గారు మే వారాయణమూర్తిపంతులుగారు, కాశీబాధుని నాగేశ్వరరావు గారు పిరందర వామధేయమును ఆంధ్రదేశమునకునున్నవి. ఇందులో కొందరిని ఆహ్వానముచేయవలె అధ్యక్షుడదని సంగీకరింపవలసిదని కోరినట్లును వారు కారణాంతరముచే సంగీకరింపవట్టును తెలియవచ్చుచున్నది వీరిలో సందేహము శాంధ్రదేశమునకు చక్కగా పరిచితులైనవారలే. కావున వేర్వేరుగా మే మందరను వర్ణింపవలసిన పనిలేదు. గామలిగారెడి గారు జేశభావలయు విశ్వవిద్యాలయముల యు ఆభివృద్ధిని తల పెట్టియే తమకాలమంతయు వినియోగించి పాటుపడుచు గావున ఆంధ్రదేశక కారణముచే మనమహాసభ కంగ్రాహకధివత్వము వహించదగియున్నాడు. ఇతరసందర్భములను బట్టి యూలోచింపగా గా. మోచర్లరామ చంద్రారావుగారు ఆంధ్రదేశమున రాజకీయ పరిశ్రమలో గణనీయస్థానము నలంకరించు వారుగా నున్నాడు. మేర్కొనబడిన వారలలో శ్రేష్ఠత్వమునకును గూడ నర్హులవారై యున్నాడు. ఆహ్వాన సంఘమువారును వీరివిషయమున హెచ్చుతక్కుచేయవలసిదని యనవలసి ముండదు. సభకు ముందెంతో వ్యవధిలేదు. కావున మోచర్ల రామచంద్రారావు గారిని సంగీకరింపవలసిని నిర్ణయించుకొని ఆహ్వానసంఘము హను వారిని గౌరవించుటలో శాంధ్రదేశమున గౌరవించుకొనినవారగుదురు గాక యని కోరుచున్నాము.

సానిక వార్తలు

కాలమాన సితి. — నిన్నటిదిన మధికోష్ణము 91.4 డిగ్రీలు. అధమాష్ణము 72-1 డిగ్రీలు.

దీపములను వెలిగించు కాలము. — ఈ నెల 29, 30 తేదీలను సామంకాలము 6.49 గంటలకు దీపములను వెలిగించెదరు.

పురపాలక సంఘమువారి మాదిరి పాఠశాల, మెలాపురము. — ఈ పాఠశాలాంగణమున 8 4 16వ తేదీ సోమవారము 5-80 గంటలకు పాఠశాలా సాంకేతిక కోర్సువనుజరపబడును.

తపాలా ప్రకటనలు. — ఏప్రిల్ 8వ తేదీని తెల్ల సుకంకల్పరాదియగుటవలన పోస్టాఫీసులకు సెలవీయబడును. అదివారమునాడెట్టి పనులుచేయవలసి యుండునో అదిగమనను అట్టిపనులుమాత్రమే నిర్వహింపబడును.

ప్రాతనరంధ్రము. — ఈ గ్రామము ఒక ప్రాతనరంధ్రము. జి. బర్నెట్టుగారి వస్తువులను గొన్నిటిని దొంగిలించుచుండగా బట్టుకొనబడెను. వీడి నెల మూడవతేదీ జైలునుండి వచ్చెను. ఈ కేసు ఏప్రిల్ 1వ తేదీ కలెక్టరమునాడు మదరాసులో తహిల్ బటువాడా చేయబడును.

మెయిలుస్టీ మరు. — బొంబాయికి ఆంగ్లదేశము నుండి రావలసిన స్టీమరు ఈ నెల 31 వ తేదీని బొంబాయికి వేరవలసి యున్నది. అదిగమనకు సమయముగా బొంబాయికా స్టీమరువచ్చిచో ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ కలెక్టరమునాడు మదరాసులో తహిల్ బటువాడా చేయబడును.

రంగూను స్టీమరు. — రంగూనునకు పోవలసిన మెయిలు స్టీమరు మదరాసులో ఈ నెల 18 వ తేదీ కుకవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు బయలుదేరుచున్నది. రిజిస్టరుచేయని ఉత్తరములు మొదలగు వానిని 3-30 గంటల వరకును, రిజిస్టరుచేయవలయు ఉత్తరములు మొదలగువానిని 3 గంటలవరకును. బంగీలు 1-30 గంటలవరకును అదిగమందు జనరలు పోస్టాఫీసుకు వంక వచ్చును. రిజిస్టరు పోస్టాఫీసుల యొక్క నియమముల నాయా పోస్టాఫీసుల వద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

ఆంధ్రసాహిత్య పరిక్ష. — ఆంధ్రదేశమున నాటక ప్రదర్శనములను పోల్చుకొనుటకుగాను ప్రతివత్సరమును బళ్లారి, నెల్లూరు, గుంటూరు, బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము, విశాఖపట్టణములలో నాటికరీతులను లెట్టుచు బందరు ఆంధ్రసాహిత్య ప్రోత్సాహక సంఘమువారు దలంచుచున్నాడు. ఒకొక్కపట్టణమున కొక వేదికని న్నెయ్యండును ఏసంవత్సరమునో వారిని నెల్లూరు గెలిచిన వాడువత్సరమునందలి వారికియ బడును. ఈ ప్రోత్సాహక ప్రదేశములలో గెలిచినవారలు మహా పట్టణమునగాని, ఆంధ్రమహాసభ జరుగుటట్లగుచుగాని జరుగునెద్దపరీక్షకునచ్చుట కర్హులగుదురు. ఈ పట్టణములలో సానిక సంఘము లేర్పరపబడుచున్నది. పిమ్మట నిబంధనలను పరీక్షించుటకు నిర్దేశింపబడిన నాటకములుపట్టికయను ప్రకటించబడును.

ఉచిత జాలికా పాఠశాల; నైదాపేట. —

నైదాపేటలోని హిందూ ఉత్కృష్ట బాలికాపాఠశాల నైదాపేటవారికిని మట్టుప్రక్కలవారికిని నుంచి యుపయోగముగా నున్నది. పి. ఎస్. మల్లు స్వామిశాయుడుగారు, దివానుగారును, హైదరాబాద్ నుండి వచ్చిన ధర్మారాముగారు వచ్చిన సాయములతో ఈ పాఠశాల వృద్ధిబోనికి వచ్చుచున్నది. వారు నెలకు రూ 50 లకు నైదాపేట సాయునిచ్చుచున్నాడు. దొరతనము వారు రూ 50 ల విరాళము నొసగుచున్నాడు. పాఠశాల వృద్ధిబోనికి వచ్చుటచేత సాయుచాలవచ్చును. ప్రస్తుతము ఈ పాఠశాలలో 12 గురు ఉపాధ్యాయులును, 25 గురు విద్యార్థియును ఉన్నాడు. తేదీ విద్యయే కాక పాటలు, ఆటలు, పట్టుపనులు మొదలగువివిధముల చెప్పించుచున్నాడు. మల్లు స్వామి శాయుడుగారు మరణించినను సాహేబుగారు 50 రూపాయల విరాళము నొసగుచున్నాడు. సాయు చాలకుండుటవలన పాఠశాలను పోషింపగలుగుట మిక్కిలి కష్టముగా నున్నది. ఈ కారణములముల తమసహాయ మొనర్చి పాఠశాల నీనయమున ఉద్ధరించెదరుగాక.

విరోధా మహా సంగ్రామము

ఇటలీరంగము—రక్తపాతముతో గూడిన ఘోరసంగ్రామము

అభ్యుదయవని విడువవలెనని చీనావ్యతినిధులు యూని కాన్ని కోరుట.

ఇటలీనుల నాకాదళమునను ముఖముతో యగుట యుద్ధము జరుగలేదు.

ఇంగ్లాండు

మి నెపాలీనునాక టూర్నెడోతో కొట్టబడుట.

లండను, మార్చి 28:—మి నెపాలీనునాక టూర్నెడోతో కొట్టబడి మంతుబడినది. నాకాదళములో 168 గురు మృత్యువు గలిగినది.

నాకాయుద్ధము

కొపెన హేగను, మార్చి 28:—రెండుజర్మను కావలి నాకలు ముంచబడినవి. మరిరెండింటికి విస్తారమున నష్టము కలిగింపబడినది. హోయెరుటాండెక్కులమీద బాంబులు పేయబడినవి. రాండెరుపునందున్న థాన్యపుకొట్టు తగులబెట్టబడినది. ఒక పెద్ద జర్మనునాకావిమానము ధ్వంసముచేయబడినది. ఆంగ్ల యుద్ధనౌకలు జర్మనుకావలినౌకలను దలవడమున 5 నౌకలను 5 జర్మను క్రూరములను 20 దీప్తి సురులును 5 నౌకావిమానములను ఒక జపీనును కానికీ తోడ్పడుటకు హాల్గోలాండునుండి వచ్చెను. 11 జర్మనుక్రూరములనుకలర నౌకలను డెస్సాల్క్ చిన్న నౌకలకు మధ్యాహ్నము కనబడెను పశ్చిమమున తిరిగింప దూరమున మంచుకుపానలో 40 ఆంగ్లయుద్ధ నౌకలు పశ్చిమాభి ముఖముగ పోవుచుండగ దేయి చూచిరి.

స్తీమర్లు ముంచబడుట.

లండను, మార్చి 27:—స్టీమర్లు ఆంగ్లేయుల వాచియను ఫ్రెంచిస్తీమరులముంచబడెను. స్టీమర్లు తాలూకు వాచియలందరును రెండవదాని తాలూకు వాచియలు పదియందయు ఒడ్డును చేర్చబడిరి. మిగిలినవారు గూడ పోరాడబడిరిని నమ్మబడుచున్నది. చేపలను గొనిపోవుచోనాక కార్మము అనునది గూడ ముంపుబడినది. ఇరువుర సమాద్రీయముండి తీయబడిరి. తొమ్మిదిగురు చనిపోయి యుండవచ్చునని భయపడుచున్నారు.

ఇంగ్లేషులను నాకా పంపినవారు.

లండను, మార్చి 27:—ఇంగ్లేషులనునాక ముంపుబడి నపుడు దానితోపాటు పదియింది మునిగిపోయిరిని అధికార్లు ప్రకటించిరి.

ససెక్సు నాకలోని అమెరికా దేశీయులు.

లండను మార్చి 27:—ఈ నాకలోని అమెరికా దేశీయులందరును కాపాడబడిరి. ఇరువురుకులమగు గాయములు తగిలినవి. మరియొకడు ప్రమాదకరములగు గాయములనందెనని అమెరికా గాయవారి తెలియపరచెను. ప్రాఫెసరు బార్లి వినుగాని వారిభార్యయు మరతీతముగ నున్నారు. వీరి పుత్రిక చిహ్నమునై క్యకాలలోనున్నది.

ఫ్రాన్సు

మిత్రిమండలివారి యుద్ధసంఘసభ.

లండను, మార్చి 28:—వైశిఖర జపాను పోర్చుగలు తేళ త్రివిధముల గూడ వంతుబడిరి.

వెర్దనుయొద్ద జర్మనీయుల కష్టములు

లండను, మార్చి 27:—వెర్దనుయొద్ద 27దివిజములైనవి కులను జర్మనీయుల అపయోగించిరి. ఈదివిజములలో వెక్కింటిని మరల పూరించవలసియున్నది. ఇందువలన వారికి కలిగిన అధిక నిష్టములు స్పష్టమగుచున్నది.

మాడన కోడలోని తటాలములయందు 28 భాగము ప్రార్థనైవేద్యము చేయవలసివచ్చినది. కంపెనీలలోని భారీలు 1916 వం ప్రారంభమై నైవేద్యము చేర్చి చేయబడుచున్నది. ఇంత చేసేటట్టికిని వెయిటికలె కంపెనీకి 200 నైవేద్యముగాక ప్రస్తుతము 120 మంది నైవేద్యలే యున్నారు.

ఆంగ్లేయులు శత్రువులకందకములను బట్టుకొనుట
లండను, మార్చి 28:—మండగములనుచేర్చిన యనంతరమునా కార్మలందఱు పూజిలియరు, కోయలు పూజిలియరు,

కదాదిదళములు నెంటు ఎలోయి పరిసరమునందు జర్మను ప్రధానస్థానమును చుట్టడించి 600 గజముల నిడివిగలరంగము నందుండు శత్రువుల తాలూకు ప్రధానద్వితీయపక్షుల కందకముల నాకమించినవి. శత్రువులకందకములు కలిగినవి తెలియవచ్చినవి. మేము నిద్రిని శత్రువులనెకోడోగరుల 168 గురు నైవేద్యములను బండిలనొప్పితిమి.

ఎనగ్రెను, పుల్వరుగెను, నెంటుఎలోయి, పిల్టాపరి సరములయందు మాత్రము నేడు ఫిరంగిదళ ముద్దము జరిగినది. గతరాత్రీమునను నేడును అనేకముగ మండగములు చేర్చిబడినవి. లాలోనేయొద్ద మే ముకమండగమని చేర్చితిమి. న్యూ వెయిజుకు దక్షిణమునను, స్ట్రాట్టు, హోపాను జొల్లరును ప్రదేశములయందున చేర్చిబడిన మండగములకొరకు పోరాటము జరిగినది ఈపోరాటమున మేమే విజయముందితిమి. గత రాత్రీమున హుల్లరున కదురుగ శత్రువు లాకమండగమనిచేర్చి ముకందకములకు నష్టమును గలిగించిరి. మాకు స్వల్పమాత్రమున నైవేద్యములు కలిగినవి. మండగమిచ్చిదేశము మామధి నముననే యున్నదని ఆంగ్లేయులు ప్రకటించిరి.

వెర్దనుయొద్ద నుండు జర్మను సైనికులు
రష్యాకు వంతుబడుట.

లండను, మార్చి 27:—వెర్దనుయొద్దనుండు జర్మనీసేనలు ఫిరంగులు ముచ్చగునవి తక్షణమే రష్యాకు వెళ్లినవి వెర్దను నుండి జ్యోలీమార్గమున ఎగిరియి తిరిగి పత్రికకు తెలియవచ్చినది.

వెర్దను రంగము.

పారిసు, మార్చి 28:—మ్యాజుకు పశ్చిమమున తెలిసిన కోడు మార్చివలోను కుమియ్యముయొద్దను మ్యాజుకుకూర్చున వాన్సుడోమంటులయొద్దను పోతత్రిమముగ జరిగినది. వాయి వరులో ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. నెంటుమిచెయి ఈకాన్యముననున్న హ్యాడ్కోతు ప్రేమనుమీద దూరగాములగు ఫిరంగులను కాల్చితిమి. ఒక సరుకులబండికి చాలవస్త్రము కలిగినది. సోముకు మధ్యమునోర్చురు పరిసరమున జర్మనులు మా మొదటి కందములవచ్చి నాకస్మికముగ వదలబడి చేసిన ప్రయత్నము పూర్తిగా విఫలమైనది. ఆర్గోమలో చెప్పి అడరియొద్ద మేము తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చితిమి ఇటలీనాకు ప్రకటించిరి.

వెర్దనురంగము

పారిసు, మార్చి 28:—మ్యాజుకు కూర్చున రాత్రి యుద్ధము జరుగలేదు. పశ్చిమమున నదికి రెండు ప్రక్కలను మ్యాజు కొండిల దిగువను మెలకుతోడు వాయివరు ప్రాంతమున ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. లూరెనులో పాకోయి అడవిలో మేముక శత్రుస్థానమును చేర్చి చేసితిమి. ఆ స్థానమున చాల శత్రువులందరిని తట్టుకొంటిమిని వరానువారు తెలిపిరి.

మిత్రమండలి యుద్ధ సంఘము.

నేడుదయమున పారిసునగరమున నీ సంఘమువారు మరల సమావేశమైరి.

పారిసునగరమున ఆర్థిక సమావేశము

లండను, మార్చి 28:—ఈసమావేశ మంతలోజరుగదు. జరిగినపుడు నన్నును రుస్సియునుగాని ఆసభకు వెళ్లవలసినదని ఆస్పిక్రుతు గాగుకోరిరి. మేముట్లువెల్లెదమని పార్లమెంటుప్రజల సభలో బోసరులాగారు చెప్పిరి.

పరానునగరమునమిత్రమండలివారి
యుద్ధసంఘసభ.

పేరిసు, మార్చి 27:—సభకువచ్చిన మిత్రమండలి ప్రతినిధులకు ప్రజలుగొప్ప స్వాగత మొసగిరి. సభాస్థానము యొక్క తలపులుయూయబడి కార్యక్రమము జరుపబడెను. కాని నిరాశ్చర్యముగను విజయము బొందటకు మార్గముల వీరాలోచించిరిని యాటరువారాసానమునకు దెలియవచ్చినది.

కుమ్మ

జర్మనీయులు కందకములనుండి వెడలిగొట్టబడుట
లండను, మార్చి 27:—వనంతకాలపు వరదలకు పూరమున శ్రమిరముగస్థానముల నాకమించుకొనుట చాల ముఖ్యమని పెట్రోగ్రాదునుండి వచ్చిన తంతివార్తలు నొక్కి పుట్టెను. రష్యావారు జర్మనీయులను వారి కందకములనుండి వెడలింపిట్లు స్పష్టమగుచున్నది. వరదలకాలమున నూతనము, కందకములను ద్రవ్యుటకు వీలులేదు.

జర్మను వైమానికులు.

పెట్రోగ్రాదు మార్చి 28:—బాకలుస్టాటు రంగము యుద్ధముజరుగుచున్నది. జర్మనువైమానికులు విజృంభించుచు న్దిరి. డ్విన్ గుర్నె వీరి 30 బాంబులను పేసిరి. తట్టుదలతో యద్దము జరిగిన యనంతరమున హోప్రివికి వాయవ్యమునందు శత్రువులకందకములను మేముబట్టితిమి. సరోవ్, విన్ గెన్ కోయ సరోవర మధ్యభాగమున మాయెదిరింతులను శత్రువులు తట్టుదలతో నోళ్ళునుండిరిని రష్యావారిచే ప్రకటించబడెను.

జర్మనుల వ్యూటనము.

లండను, మార్చి 27:—వెర్దనులో జర్మను లిటుల క్రటింపిరి. రష్యావారు జనరలు హిందెనుబర్లగారి సేనలను తీవ్రముగ మరల తలవడిరి. వివేరితముగ నైవేద్యమును ఫిరంగిదళమున గూడ రష్యావారు జోబిస్తు కుత్తరమునను పశ్చిమమున గుయింపిరి. రష్యా నైవేద్యముల చాలమంది హతులైరి. మరియొక రష్యాసేన విల్నా పొగ్గింతమునను తోరొటి నాకోచినరము, యొక్కనుగూడ తలవడినది.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

కోను, మార్చి 28:—పార్మికోలోయొద్ద శత్రువుల కందకమున వశపరచుకొనిరి ఇటలీవారు మాంటికోస్టి మొడియసాముగొండివరకునగల ప్రదేశమునందంతకులపట్టి ఆస్థానమునగల కందకములనువీటిని చాలమంది నైవేద్యమును తట్టుకొనిరి. పార్మికోలోయొద్ద 80 గంటలసేపుపోరు మహాదారుగముగ జరిగినది. ఆరుసారులు ఇటలీవారు తలవడి ఆరుసారిసన్నీలలో పొడిదిశత్రువులను తిరిమికందకములను మరలవశపరచుకొనిరి. వందలకొలదిగ శత్రువుల శేనములు యుద్ధరంగమున వడియబడెను. ఇస్టోలో రాకపోకల బండ్లమీద శత్రువిమానములు బాంబులను వదలెను. మూడు శత్రువిమానములు నేలగుల్లుబడినవి. విమానదళమునేనారి నాకుడయ్యెను 5 గురు వైమానికులు తట్టుబడిరి.

చీనా

చీనాదేశీయుల తిరుగుబాటు.

లండను, మార్చి 27:—రాజకృత్యభ్రష్టతమును ముని సంకమాత్రియని విప్లవకారులు కాంతిబొందరిని సాంగ్ హెలోని ప్రయత్నము తలచుచుండరిని సాంగ్ హె విలేఖనము వైమ్యుపుత్రికు తెలియజేసెను.

యూనిషి కాంయిగారిని తొలగించుట.

హాంఘు, మార్చి 28:—యూనిషి కాంయిగా రభ్యక్తుతకు రాజీనామా నివ్యుతలెనని 17 రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు విశేష ముక్తులకు తంతివార్తనుంపిరి.

కొల్కను

సెలోనికాను జేర్చుటకు జపీనులయత్నములు
లండను, మార్చి 27:—సెలోనికాను జేర జపీను విమానములు అనేకసార్లు యత్నించినవి. గాని వీటి రాక తేళగలగ కనుగొనబడి సజానికా జరిసరముల కిది రావడం చేయబడచుండెడిది.

సెలోనికామీద జర్మనువిమానముల దాడి.

సెలోనికా, మార్చి 28:—6 జర్మను విమానములు 20 బాంబులను వదలినవి. వానిలను 20 మంది హతులు హతులైరి. వారిలో చాలమంది గ్రీనువారు. ఆ విమానములు మరల తిరుగుచున్నవి పోవునపుడు వానిలో రెంటి మిత్రమండలిసేనలు తలకొల్పెను.

స్వదేశీవిజయము

రామమూర్తి బుద్ధి శక్తిలభ్యులబాటు. బాంబరకు విను
ర్యనానము సహజము. అది అతనికి మెండు. నూత్నుబుద్ధి
గల భావన ఏ కొత్తకృత్యము చూపిన దానినగురించి
తెలిసికొనుటకై ఎన్నో ప్రయత్నము చేయుచుండును. బాంబర
ప్రశ్నలకు కొందరు తల్లిదండ్రులు విసుగుకొందురు. రామ
మూర్తి ఒకనాడు తల్లిదండ్రులకు గడియారమును చూపి
నానా! ఇదేమిటి? అని ప్రశ్నించెను. దానికి తండ్రి! గడి
యారం అని చెప్పెను. నానా! నూత్ను! గడియారం గంట
లు కొట్టుతుంది. ఇది కొట్టినది! అని మరల ప్రశ్నించెను.
తండ్రి!—అది పెద్దదిగనుక గంటలు కొట్టుతుంది, ఇది చిన్నది
గంటలుకొట్టదు. అనిబదులుచెప్పెను. నానా! ఇందులోటిట్టుటి
ట్టుచునికొట్టుకుంటే? అదియేమిటి? అని బాంబర దడిగెను.
తండ్రి సమాధానముచెప్పక ఛీ ఛీవా! అన్నీ పెద్దపక్షిలే.
నీ కండుకు ఈ పక్షియే! అవతలికికాదు అదా! అని
విసుగుకొనెను.

రామమూర్తి కొంచెంకేపు ఊరకుండి నానా! గడి
యారం ఎవరుచేశారు? అని అడిగెను. తండ్రి! అది నీయిలా
జాతివాడు చేశాడు అనిచెప్పెను. నానా! నీమక్కడ? అని
అడిగెను. నీయి చాలాదూరము. మనదేశముకాదు
అని తండ్రిచెప్పెను. నానా! కంసాలి కనకలింగం గడియా
రం చెయ్యగలడా? అని మరల ప్రశ్నించెను. అట్టే! అదివా
డిచేశాడు. జాతివాడేకాని చెయ్యలేడు అట్లాటిది. అనితండ్రి
చలికెను నానా! జాతివాడంటే యెవడు?—నీమొగం—
జాతివాడంటే తెల్లవాడు. నానా! తెల్లవాళ్లంటే దొరలే
నా! అబ్బా అవుతరా. నానా! తెల్లవాళ్లంతా చెయ్యగలరా? అ.
చేస్తారు వాళ్లు చాలా జుద్దిమందులు. నానా! రైలువా
డా తెల్లవాడేకాడా! అ—రైలు, స్టీము, అన్నీ తెల్లవాడే
కేకాడు. నానా! మరి, రైలుబండి నల్లవాళ్లు నడుపుతారే.
అని యేదో ప్రశ్నింపబోగా తండ్రి ఆబాటకు ప్రశ్నలకు
సమాధానము చెప్పటకు ఓకలేక చిరాకుపడి కొడుకును
నాటుగుట్టి కూకలు వేసెను. రామమూర్తి మాటాడక ఊర
కుండెను.

కాని నానిమనసులో గడియారములో నేనున్నదో మాదవల
యునని తుహనాల మున్నది. తండ్రి! అవతలికిపోయినతరువాత
బాటకు మెల్లగా గడియారమును దీసెను. తాపతిభాగమును
చూచుటకు దానిమీది అద్దమును దీసెనుటకు తేతకాదయ్యెను.
దానిలో ధ్వనియెట్లు పుట్టుచున్నదో తెలిసికోవలెనని ఒకగది
లోనికి పోయి ఒకపలాకతో అద్దము తీయబోగా అది పగిలి
పోయెను. తండ్రి! కిమ్మింమనని భయపడెను. కాని దానిలోపలి
మరలకు విచిత్రమునొండును భయము మరలపోయి అనియ
న్నియు వివరముగా పరిశీలించుచుండెను. అదియంతయు తన
బుద్ధికి విశాసమును మనసునకు సంతోషమును గలిగించెను.
దానిని చేసినదాని కక్కిరి మెచ్చుకొనుచుండెను. అందులో
నరదేవి కనుగొనగలిగినో అతని చిన్నబుద్ధికి అతిశయమైన
నూత్నుబుద్ధికి ఏమిదోభవదేనో ఏమిగిరించెనో యితడు సంతో
షించెనో మరల తెలిసికోవాలము. అసంతోష సమయమునా
తండ్రి యచ్చటికివచ్చి అదిచూచి పెద్దపెట్టున తిట్టుచు నాటుకు
ప్రసారణము ఒకసారిచేసిచెప్పెను. రామమూర్తి కిట్టిబహుమా
నముల కిదికొత్తకాదు.

II

రామమూర్తికి శరభలింగము ఏర్పడెన నేనీమీనుడు.
శరభలింగము కనకలింగము కొడుకు. రామమూర్తి శరభలింగ
ములగారి యింట్లో పెండ్లిని ఒకదాని కొకటి యెదురు గున్న
ములు. అందుచేత నాదొంగను బడి విడిచినప్పుడు చదువుకొను
టకు అడుకొనుటకు ఒకచోటగూడుచు అన్వేషణముగా నుండి
రి. కనకలింగము శరభలింగమున కప్పడప్పుడు తలవృత్తిని
నేర్చుచుండెను. నానా! గూడ రామమూర్తియే సరదాపడి
నేర్చుకొనుచు శరభలింగమును మించునట్లు ఆపనిలో చాతుర్య
మును చూపుచు కనకలింగమునకు చొద్దము చేయుచుండెను.
జపానునుండియు జర్మనీనుండియు వచ్చు అటవస్తువులనుచూచి
అట్టివానిని వాడుభయమును చేసి ఆత్మదెప్పుడు కనకలింగము
ను మెప్పించి బహుమానములు పొందుచుండెరి. ఈ బాటు
చేసిన తూగిగలు, మరబొంగరములు, మూడిరైలుబండ్లు మొద
లగు విచిత్రకృత్యముల పాఠశాలలోని యువాధ్యాయముల చూచి
ప్రదర్శనశాలలకు పంపి తాము బహుమతుల నందుచుండెరి.
వెండితో నొక సిరాకలమును, కొన్ని బంగారు పాళీలుచేసి
బాటలను పంతుళ్లకు కానుక లొసంగి. వారి బుద్ధిశక్తిల
కెల్లరు సంతోషించి మెచ్చుకొనుచు వారుభయము మందు

మందు గొప్ప విర్యాతలు కాగలరని తలంచుచుండెరి. రామ
మూర్తి తండ్రి! తనకొడుకు కంసాలి సావాసమున చేడిపోవు
చున్నాడని విచారించుచు వాని నట్టివలనకు పోకుండ గట్టిగా
కీక్కించుచుండెను.

III

అనియభండమున విజ్ఞానభానూదము మయ్యెను. జపా
నుదేశము తన యనగాన కేధాశక్తిని కక్కినామర్యములను
తెల్లడించి నాకనమును నివ్వెనదేదేవతను. భాగవత్తును జపా
ను దేశజపుంజను ప్రతిఫలించెను. పీనబాని కింజులలే ప్రస
రించెను. దీర్ఘనిద్రాగ్రంథైస్తులై చడిగొన్న భారతీయు
లకుగూడ నూతన చైతన్య ముదయించెను. అత్యుత్సాహము
నంభవయ్యెను. ఋషిసంతానము తమ ముఖ్యమూర్త్యులను
త్యయము మహాత్తర మహాత్మ్యముల తెలిసికొని పశ్చాత్తాపము
నొందగలిగెను. కర్తవ్యములకై దేశభక్తులు మహాతపస్సునకు
పశ్చిమించిరి. ఆదివ్యుత్తమన్న నారాధక మహాతపస్సు గోచర
మయ్యెను. అది వారి వ్యావరాయకాశుల కా వరమిచ్చెను.
జీవాభ్యుదయ నీ యా బద్ధులకు గావించెను. ఆ లేజు
పుంజము సమీపమాత్రమునా కేకకైమానమున భారత
భండము నెల్లదల నండి నిలిదీక్యక మయ్యెను. తోడనే, తో
డ్డల సాధనము నూతనోద్వేగముల ప్రాగ్భవ మయ్యెను.
నూతనోద్వేగముతో నూతన చైతన్య ముదయించెను. ప్రతిదేశ
భక్తుని యంతరంగమునందును ముప్పనికొట్టు ముఖములతో అను
వదికొట్టు వాస్తవముతో మహామత తాండవముచేయుండెను.
ఎప్పటకావినను కండేమాతర మహామంత్ర ఘోషమే. ఎందు
కావినను స్వదేశీ ఆందోళనమే. ఎక్కడకావినను స్వాగ్ధ
త్యాగమే. నవీన సంకల్పములే. నవనోద్వేగములే. నవ్యకృత్రి
స్తాపనములే. కొత్తవిశాసముతో కొత్త యలంకారములతో
కొత్తయందములతో భారతమాత కోట్లొలుచుండెను.

అహ! ఇది భారతమాతృమణికి శుభదినములు. మహా
త్వదినములు. భాగవతమును పఠిభావంతులే. కక్కిరుతులే.
ధీమతి; క్రియాశూనలే. అని లోక ము న కు న ద ర్శన
పూర్వకముగా చాటిచెప్పెనుకాలము వచ్చింది. నాగరకసభా
నదనమున మహర్షి సంతతి మరల ప్రగతితము నలంకరింపగల
యమూల్యదినములు సమీపించివి. మహాగ్రామియును ధీరశిక్ష
లు కను విద్యార్థులు కలములకు కొంకక కష్టములకు జంకక
వ్యయములకు సంశయించక విదేశీయుల కేగసాగిరి. భావము
వారికి దోడ్పడుచుండెరి. ఆయుధ్యానమెవని వ్రాయగలరు?
కార్మికులకుంటు పండినది. ఏకద ధరించినను స్వదేశకర్తృ
లులే. ఎందు స్వీకరించినను స్వదేశకర్తృలులే. కర్మకరులు
ద్విగుణితోత్సాహముతో స్వకైకసామర్థ్యములను వినియో
గించి కరకాశులము బుద్ధి వైశిష్ట్యమును ప్రకటింపజొచ్చిరి.
దేశమున నలుగడల తేలకొలది లక్షలకొలది మూలధనములతో
నూతనవస్తు నిర్మాణమునకై కర్మాగారములను నెలకొల్పించుం
డిరి. ఆంధ్రదేశమున నీకేకకృత్తములు జరుగుచుండెను.

IV

రామమూర్తి కిట్టియు నవ యావనప్రాములు. నూత
నోత్సాహము. నూతనోద్వేగములు. నూతన ప్రయత్నములతో
నాతడు నుండియుండెను. భరితుని కొడుకగుటచేతను ఇంగ్లీషు
చదువును వ్రాయునోర్వన వాడగుటచేతను వస్తు నిర్మాణ
విద్యయును వైశిష్ట్యమునుండియు ఆసక్తి మెండుగా గలిగియుం
డటచేతను విదేశీయులకు పోయి విద్య నేర్చుచున్నటు మున్యు
కుండయ్యెను. కాని, నాకాయానము, విదేశ వాసము పొందు
తర్ల నిబంధనములకు స్వతిరేకములగుటచే బంధుబృందమును,
సంఘమును కందులకు నమ్మలించక పోవుటచేతను తన మహారు
దట్టి విద్య నేర్చుట తనకు మరయదడు రికదని యెంచుటచేతను
రామమూర్తి తండ్రి అయిట కంగీకరింపక నిరుత్సాహు నరచి
నివారింపెను. తనచేతి నిండ భవము లేకుండుటచేతను తనతండ్రి
యిచ్చపడక తేలకొలది బయలిచ్చువాడు లేకుండుటచేతను రామ
మూర్తి చేయునది లేక యాకొరిగెను జీర్ణించుకోవలసివచ్చెను.
అయినను రామమూర్తి శరభలింగము సహవాసముననుక ఆత
నితో గలసి లోనా విగ్రహములు పోతనోయుట. చక్కనిగిషి
చేయుట, గిల్లనయుట, తరిమన పట్టుట మొదలగు పనులు
కనకలింగము వద్దను. ఇతరుల యెద్దను నేర్చుకొని తననూత్ను
బుద్ధికి మెరుగు పెట్టుచుండెను. క్రమముగా నతడు కొయ్య
తోను కొమ్ముతోను బొత్తములు చేయుట, రంగులు, సింజు
లచేయుట మొదలగు నైపుణ్యము గ్రంథసహాయములననుబద్ధి
కుశలత కల్గును అలరయమునని యంత్రకాలానికి వానిని నెలకొ
లప వలయునని యెత్తించుచుండెను.

హిందూదేశము వస్తునిర్మాణనైపుణ్యమును విరకాలము
క్రిందటనే మరచిపోయి స్వకైకవిశ్వాసము వశించియుండు
టచే నూతనయంత్రసాధనములను కొత్తగానుండెను. భవనం

కులును కృషికరాయలులను ప్రజలవిద్యావిహారులగుటచే
లోకజ్ఞున కూర్చున్నై లాభకరములగు పరిశోధనల పొందబోక
యొండిరి. ఎవరై నట్టిని తలవెట్టిను వానిసంగతి నుండ
ములుతెలియక పెట్టుబడి పెట్టుటకు భాగస్వాములుగా చేసె
టకునుగూడ జంతువుండిరి. వారికొకమీక విషములు వివర
ముగా తెలిపినవారు ఎవరై నుండునా ప్రశ్నకెందె పనిచేసి
లాభము కనుపరచినవో అనేకులకలంబించెననుగాని లాభము
తచ్చునని దర్శనకూర్చుముగా ఎన్ని ముహూచెప్పినను ఎవరు
దిగరు. రామమూర్తికితండ్రి చక్కగాతెలియును కనకమైసీ
వదలిపోదనే అంజుదాకపోట్ల కొద్దిమొత్తముగా అన్న
తెచ్చి రెండుజేలయానాటులకూర్చుకొని అగ్నివెల్లెల కన్నా
గారముకట్టించుటకై యంత్రములు తెప్పించెను. అంత
తండ్రికిప్రయత్నములన్నియు చేసికొనెను. రామమూర్తి యన్నమున
కంటెరామును సంభవించెను. శ్రేయశాలకు విచ్చు బులు మెండు
గదా!

రామమూర్తి తండ్రి ఓక కేకకై అతనికి భవనం
దున్నుచేమ తనయుని యందుకులేడు. భవనమును నవీకరి
పిచ్చివట్టును. కొడుకు చాలుమాటు. కర్మకర్తములు వ్రాసి
వడ్డికి భవనము తెచ్చి వస్తు నిర్మాణముచేయ యెత్తించుచున్నా
డన్న సంగతి వినినానే అతనివ్యాధ మును బగున మండిపోయె
ను. కొడుకువై లోపపడి నీవాట్లుపెట్టెను. అస్పృశ్యుడననని
దుషింపసాగెను. రామమూర్తి, తండ్రితో నిరోధము కచ్చు
నని భయపడి కొంతదూరమించి తానేమియు అల్లరిదిల్లరి
సావాసములకుపోయి చెడుతులుచేసి భవనము సాచుచేయు
టలేదనియు తన ప్రయత్నములన్ని వివేకభవలాభము గలుగునని
యు తండ్రికిజోధించెను. ఎన్ని ధనములు చెప్పినను తండ్రి వివ
దయ్యెను. రామమూర్తి మాటలన్న నతనికింట్లకు గావించెను.
రామమూర్తి గట్టిపట్టదల గల పురుషుడు. సత్కార్యచర
ణమునం దెన్ని విఘ్నములు వచ్చినను వెడదీయువాడు కాదు.
వ్యాయముకు గురువుతో గుడ్డలారు స్వభావము గలవాడు.
తండ్రికివస్తువును లేకున్నను తలచినకార్యము నిర్వహించి
నిశ్చయించుకొని తన ప్రయత్నములతో తానుండెను. తండ్రికి
లోప మధికమయ్యెను. తన స్వాస్థ్యములో గవ్యయొను రామ
మూర్తికి దక్కనియ్యెను. భండితముగా శవధను చేయుటయే
గాక అతనినిండినండి నెడలగొట్టించెను. తన విశ్రాంతిమైన
అస్త్రీలో సగముభాగము రామమూర్తికి వంతిపెట్టి ఆతని యిచ్చ
ము వచ్చినట్లు చేసికొన్నున చెప్పెను. ఇద్దరును దస్తా
వేజులు వ్రాసికొనిరి. తండ్రి మాటలను వినుటచి
రామమూర్తి తల్లి యెంతో బలిపూజకొనెను చుట్టుములు
కూకలువేసిరి. నేనీమీయు బోధించిరి. ఎవ రెన్ని చెప్పినను
రామమూర్తి యీ విషయమున వివరములతోలేదు. అతని బుద్ధి
దేశసేవాకరాయణమై తిరుగదయ్యెను. అతనివనసు పొకా
మిక పరిశోధనమునుండి మరల దయ్యెను. రామమూర్తి తండ్రికి
స్వాస్థ్యక మధికము గాని విశ్రాంతియు జహుస్వల్పము. అం
దులల అతని వంతుకు వచ్చిన ఆస్త్రీ మిక్కిలి కొంచెము. తన
తండ్రి కృతార్థము నెట్టి మున్న రామమూర్తి కీసంగతి యెట్లు
జరుగునని మునుపే తెలియును. అతడెన్నిటికిని నిర్ధరతయే
యున్నాడు. కావున నిట్లు జరిగెనందుల కారకు కొంచెమైన
విచారించ లేదు. తన పాటుకు వచ్చి ఆస్త్రీ కొంచెమైనను స్వ
తంత్రముగా వ్యవహరించుకొన్నునని సంతసించెను. అని దొక
అద్దెంబంట బ్రాణించెను. మరల తెట్టింది యుత్సాహముతో
మున్నుడియె: పట్టుదలతో తన యుద్ధమును వ్రాసించెను

రామమూర్తి తన బాల్యనేనీమీకుడై సహాధ్యాయు
యైన శరభలింగమును విడువలేదు. అతని తండ్రియైన కనకలింగ
మునకు తన ప్రయత్నములన్నియు చెప్పి యతని కొప్పించెను.
కాని అతడు వీడనాడగుటచే రామమూర్తి కతనినెల్ల భవ సహ
యమేది య కలుగనేరదు. అయినను తాను తెచ్చిన సొమ్ము
లో కొంత సొమ్ము శరభలింగమునకు బహుముగా నిచ్చి అతనిని
గూడ తనతో భాగస్వామిగా చేర్చుకొని తనకతడు చేసోడు
వాదోడుగా నుండునట్లు చేసికొనెను. సమానోద్వేగములు గలిగి
యుండుటచేతనే గాక సమానవాక్యతగలవా డగుటచేత గూడ
శరభలింగము రామమూర్తికి సర్వసభముల సహాయముగాను
ప్రాత్యానామముగాను గూడ నుండెను. రామమూర్తికి శరభ
లింగమును శరభలింగమునకు రామమూర్తి యుద్ధస్థి నీ విషయ
మున నితరు లెన్నగును సామధూతిగలవారులేరు. కనకలింగము
మాత్రము కొంతకొ కొంత చేయునాకానుండి హెచ్చరించుచు
తోడ్పడుచుండెను.

వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

THE GREAT WAR.

Italian Front: Most Sanguinary Fighting.

RIVAL NAVAL SQUADRONS SIGHT EACH OTHER: NO BATTLE.

Chinese Representatives Demand Yuan's Abdication.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

German Naval Squadron Meets British Vessels.

LONDON, March 28.
COPENHAGEN.—Besides two German patrol boats sunk two were badly damaged. Bombs were dropped on Hoyer and the Tondern corn magazine at Randerup was burned and a large German seaplane destroyed. When the British Destroyers attacked the German patrol boats five German Cruisers, Twenty Destroyers, Five Seaplanes and a Zeppelin went to their assistance from Heligoland. In the afternoon the Danish trawlers hailed eleven German cruisers and other vessels and further west met the British squadron of forty ships steering westwards in a snow-storm.

The Economic Conference.

Mr. Bonar Law's Statement.

LONDON, March 28.
In the House of Commons Mr. Bonar Law said that the economic conference in Paris could not be held for a long time. Mr. Asquith has asked him to attend with Mr. Runciman and he hoped to be able to do so.

Successful British Attack.

ENEMY TRENCHES CAPTURED.

Artillery and Mining Activity.

LONDON, March 28.
A British communique says:—After exploding mines the Northumberland Fusiliers, Royal Fusiliers and infantry this morning assaulted the German salient at St. Eloi, successfully taking the front and second line trenches on a front of six hundred yards. It is known that heavy casualties were caused to the enemy. We took two officers and 168 men prisoners.

Artillery activity to-day was mainly confined to the neighbourhood of Angres, Wulverghen, St. Eloi and Wietos. Last night and to-day there has been much mining activity. We successfully exploded a mine at La Boisselle. There has been crater fighting, in which we have been successful south of Neuville, St. Vaast and near the Hohenzollern redoubt. The enemy exploded mines opposite Hulluch last night, damaging our trenches and causing some casualties. We hold the crater formed by the explosion.

The "Minneapolis" Torpedoed.

LONDON, March 28.
The "Minneapolis" was torpedoed. 163 of the crew have been brought to Malta.

THE GALLIPOLI OPERATIONS.

Sir Ian Hamilton's Second Despatch.

LONDON, March 28.
The "Gazette" contains a supplementary despatch by Sir Ian Hamilton dealing with the Gallipoli operations, in which he mentions Captains A. H. McCleverty, 2nd Rajputs, A. L. Wilford, 5th Light Infantry, J. F. Coleridge, 8th Gurkhas, and B. W. Shuttleworth, 45th Rattray's Sikhs.

The Naval Struggle.

LONDON, March 28.
Press accounts of the "Alcantara" fight, claiming to be inspired say that the enemy did not in the early stages of the fight deliver submarine attack. The "Scotsman" however mentions the presence of a submarine. It is not permissible it says, to recount the happening, but a submarine of the finest type was put out of action. It was clear that the raider was sinking when the "Alcantara" almost untouched turned broadside on and was torpedoed. The "Scotsman" attributes the broadsiding to a desire to pick up the crew of the beaten enemy. Another account says when the rudder was hit the fight was carried on almost at point blank range. Every shot the "Alcantara" fired hit the raider whose deck was soon a shamble. The German gunnery was hopeless. Prisoners questioned afterwards explained that the Germans realized they were in a trap and that if they sunk the "Alcantara" others would soon arrive. How would you feel if obliged to fight the British fleet singlehanded. That was why gunlaying was bad.

One prisoner added:—"We know when we left Wilhelmshaven that we were going to our doom." (Pioneer cable).

France.

The French Official Statement.

LONDON, March 28.
PARIS.—A communique says:—West of the Meuse bombardment continued somewhat intense along our front at Bethincourt, Monthomme and Genteres, also east of the Meuse in the region of Vaux and Douaumont. There were some artillery salves in Woivre, but no

infantry action. We bombarded at long range the station at Heudicourt north-east of St. Mihiel, and a goods train was demolished. The Germans completely failed in a Coup-de-Main against our first line trenches in the environs of Maucourt between the Somme. Our artillery continues active in Argonne, particularly at Cheppy wood.

LONDON, March 28.
PARIS.—The Communique says:—The night was calm east of the Meuse. There was considerable artillery activity on both sides west of the Meuse in the region of Malancourt, and Woivre in the sector at the foot of the heights of the Meuse. We achieved a Coup-de-Main in Lorraine, and in Forest Parry where we killed or took prisoners the occupants of an enemy work which we blew up.

German Losses at Verdun.

Evidence of their Magnitude.

LONDON, March 28.
The terrible losses of the Germans at Verdun are shown by the fact that the greater part of more than twenty-seven divisions hitherto employed by the Germans have had to be reconstituted. For instance, two-thirds of the regiments of the Third Corps have been replaced, and shortage in companies have been made up by reinforcements of which two-fifths are of the 1916 class. Even then companies contain only 120 instead of 200.

The Allied Conference.

Japan and Portugal Represented.

LONDON, March 28.
Japan and Portugal are represented at the allied Conference in Paris.

Allied Conference Meets Again.

LONDON, March 28.
PARIS.—The Allied Conference met again this morning amid undiminished public interest.

Italy.

Thirty Hours Fighting.

LONDON, March 28.
ROME.—A communique says:—A strong enemy attack captured a trench at Palpiccolo, but the Italians, fiercely counter-attacking on an extensive front from Monte Croce at Palgrande, captured a whole series of entrenchments taking prisoners. The fight at Palpiccolo lasted thirty hours and was of a most sanguinary description. The Italians, after six attempts, re-entered the lost trenches bayonetting the defenders. Hundreds of enemy dead remained on the ground. An enemy air squadron attacked the Isonzo communications. Three machines were felled. The commander was killed and five airmen captured.

Russia.

Violent Russian Attacks Against Hindenburg.

LONDON, March 28.
A Berlin communique says the Russians have made renewed and specially violent attacks against General Hindenburg. They have employed masses of men and ammunition north and west of Jacobstadt to an extent hitherto unknown in the Eastern theatre. The communique makes the usual statement regarding heavy Russian losses. It says that the Russians are also attacking towards Vilna, and admits repeated attacks by a third Russian corps at Lake Narotch.

German Aviators Active.

Capture of Enemy Trenches.

LONDON, March 28.
PETROGRAD.—A communique says:—Fighting in the Jacobstadt region continues. German aviators are increasingly active on the whole front and dropped twenty bombs on Dvinsk. After a desperate struggle we captured two lines of trenches northwest of Postavy. Our offensive between Lakes Narotch and Vishneskoye is encountering obstinate resistance.

Germans Driven Out of Trenches.

LAHORE, March 28.
LONDON, March 28.—Telegrams from Petrograd dwell on the importance of gaining satisfactory positions prior to the spring floods. The Russians have apparently turned the Germans out of their comfortable concreted trenches, and others cannot be built in the flood time. ("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

China.

Yuanshikai's Abdication Demanded.

LONDON, March 28.
SHANGHAI.—Representatives of seventeen Provinces have telegraphed to Foreign Ministers declaring that Yuanshikai must abdicate.

Greece.

German Aeroplanes Over Salonika.

LONDON, March 28.
SALONIKA.—Six German aeroplanes dropped twenty bombs killing twenty civilians chiefly Greeks. Two of the raiders were brought down while recrossing our lines.

Zeppelins Attempts to Reach Salonika.

LAHORE, March 28.
LONDON March 27th.—Zeppelins several times have tried to reach Salonika, but always have been detected in time and prevented. ("C. and M. Gazette.")

United States.

Germany and United States, A Serious Situation.

LONDON, March 28.
WASHINGTON.—The sinking of the "Sussex" and the "Englishman" has again raised the question of breaking off relations with Germany if it is definitely confirmed that they were torpedoed. But it is probable that President Wilson will first consult Congress, as a rupture will probably mean war. Officials regard the situation as most grave.

Germany.

Transfer of German Troops.

From Verdun to Russia.

LAHORE, March 28.
LONDON, March 27th.—The 'Agenzia Libera' learns from Berlin by way of Zurich that the German divisions and heavy artillery before Verdun are going to Russia immediately. ("C. and M. Gazette.")

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 28.
The following telegram dated the 27th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

"The situation at Verdun is unchanged. The French report west of the Meuse a violent bombardment between the village and wood of Malancourt and of the French second line positions but no infantry action. East of the Meuse and in Woivre there was intermittent cannonade. The French artillery showed great activity on the whole front and there was also aircraft activity.

The British report that the enemy sprang mines near Givenchy, Neuville, St. Vast and the Hohenzollern Redoubt. The British retaliated, blowing up a munitions depot.

The Russians report that the Russians followed up their success in Jacobstadt sector and rushed, after a fierce conflict, to the fortified ground around the village of Yepuk.

The Germans assumed the offensive in the region near Nita railway, but were repulsed. West of Dvinsk the Russians captured the enemy trench in the district north-west of Potavy, and between Lakes Narotch and Veshnevskoe desperate fighting continues. The enemy attacked positions where the Strypa joins the Dniester, but were repulsed.

The Russians drove the Turks from the heights defended by several lines of trenches.

In Upper Tcherek the Russians advanced considerably to the south-east of Bitlis.

The Admiralty report that British seaplanes attacked the German airship sheds in Schleswing Holstein. Light cruisers and destroyers escorted the seaplanes. Three seaplanes are missing, and one destroyer lost in collision. Two German patrol vessels were sunk. From Danish press messages it appears that the operation achieved its object.

Calcutta.

A Political Case.

Against Three Men.

CALCUTTA, March 29.
Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate was engaged in hearing an important political case in which there were three accused. The first accused Narendra Nath Ghosh Chowdhury is now in the Andamans having been convicted in Krishnagore political dacoity case, and transported for life. The second accused Upendra Kishore Roy, son of a pleader of Sylhet, who was interned under the Defence of India Act and ordered to leave Bengal at once, was discharged as the Government withdrew the case against him. His father gave an undertaking to look after his son that he does not fall into the company of the anarchists. The third accused Kalichurn De was charged with being in possession of one of the fifty Mauser pistols which were stolen from Messrs. Rodda & Co. in August 1914. Several witnesses were examined and the case adjourned.

TELEGRAMS.

Working of the Calcutta Municipality.

For Three Years.

CALCUTTA, March 29. The Calcutta Gazette to-day contains the resolution on the working of the Calcutta Municipality for three years 1912 to 1915. The resolution says:—The period under review is perhaps the most eventful through which the Municipality as now constituted has passed. On the 1st April 1912 Calcutta ceased to be headquarters of the Government of India. It is among the most satisfactory features of the past three years that the apprehensions at first entertained as to the effect of this change on Municipal resources are completely falsified by a constant increase in rateable value of the City and in Municipal revenue. After stating the progress made in the Municipal administration the resolution thus concludes:—The record of three years work in one of continued progress. The Corporation are to be congratulated on the full sense of civic needs and responsibilities which guides their deliberations, the officers of the Corporation on their executive tact and enterprise in the direction of municipal affairs and on the energy and success with which they have applied to an Indian Metropolitan principles of urban sanitation and engineering. The Governor in Council tenders his cordial thanks to all who have co-operated in maintaining Calcutta in a condition worthy of its status as a provincial capital, and of its commercial predominance among the cities of India.

Mixed Train Struck by a Tornado.

CHITTAGONG, March 28.

No. 3 up mixed train, stationed at Chargola yard, was struck by a tornado. Seven coaches and nine goods wagons capsized at about 8 o'clock last night. The line was cleared for traffic at 8 o'clock this morning. No passengers were injured.

United Provinces.

Lord Hardinge's Viceroyalty.

The "I. D. T's" Comment.

LUCKNOW, March 28.

The "Indian Daily Telegraph" says:—"The measure with which Lord Hardinge's name will always be associated is that which was proclaimed in the King's name at the Delhi Durbar, involving the transfer of the capital from Calcutta to Delhi. It was left to Lord Hardinge to carry through a project which no other man had seemed desirable but impracticable. Although Calcutta has not become reconciled to its loss of prestige other parts of the scheme have proved so popular that they have gone far to lead Bengal as a whole to feel that it has gained by the change.

Recruiting Anglo-Indians for the Army.

ALLAHABAD, March 29.

Yesterday the Hon'ble Mr. J. H. Abbott paid a visit to Allahabad, and conferred with the President of the Federated Associations and leaders of Anglo-Indian Community on the subject of recruitment for the newly sanctioned Anglo-Indian Battalions. The recruiting campaign will be pushed forward immediately. It is intended to call a mass meeting at Bombay with His Excellency the Governor in the chair in connection with the matter. It is understood that the Government of India has instructed Local the Government to give every possible assistance. Meetings will be organised in other centres also by various Anglo-Indian associations and the Empire League.

Punjab.

The Chinese Revolt.

LAHORE, March 28.

LONDON, March 27th.—The "Times" Shanghai correspondent states that leading Chinese in Shanghai do not anticipate that the renunciation of monarchy will appease the leaders of revolt. ("C. and M. Gazette.")

Burma.

Murder of an American.

Burman Arrested.

RANGOON, March 29.

The Police have under arrest a Burman for abetment of the offence of murder of Scott McCleary, an American oil driller, on the 15th March at Yenanyaung and also on charge of being in possession of a revolver alleged to have been kept with him by Jones who was first arrested in connection with the murder.

Bombay.

The Temperance Movement.

Public Meeting at Poona.

POONA, March 28.

A crowded public meeting held this evening, with Mr. Tilak in the chair, passed a resolution embodying four requests regarding the temperance movement, viz, that all liquor shops should be located at both ends of the town, that arrangement should be made for selling less strong liquor than that sold at present, that the Government should abandon the idea of changing the closing hour from 8 to 5-30 P. M. and that there should be an elected non-official majority on the local Advisory Committees. The resolution was proposed by Mr. Ghanswala, Barrister-at-Law, and seconded by Prof. Limaye. Mr. Kelkar, Mr. Awate and several other gentlemen took part in the meeting.

Bombay Share Market.

BOMBAY, March 28.

The market in cotton mill shares adopted a slightly weak tone consequent on the closing of business for April settlement and the anticipated issue of shares on the 1st April. Centrais kept steady at Rs. 2,295. Swadeshis at Rs. 1,705, Madhovyis at Rs. 1,455, Colaba Land and mill shares at Rs. 1,385, Currimbhoys at Rs. 255, Fazul-

TELEGRAMS.

bhoys at Rs. 476½, Indore Malwas at Rs. 780 and Standards at Rs. 117½. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were at Rs. 875. Tata Iron and Steel (ordinary) at Rs. 173½ and (deferred) touched Rs. 482½, but closed at Rs. 477½. Tramways were at Rs. 242. 3½ per cent. Government paper was quiet at Rs. 81 and small pieces at Rs. 81-8 for buyers.

Deccan Bank, Ltd.

To go Into Liquidation.

POONA, March 28.

A meeting of the shareholders of the Deccan Bank, Ltd., was held last evening. In the absence of Sirdar Nowrojee Padumjee, the Chairman of the Bank, Rao Bahadur Sitaram Vishwanath Patwardhan presided. There was a proposal, which was eventually passed by a majority, that the Bank should go into voluntary liquidation, the minority which comprised Mr. Tilak and many others, urging that this could not be done in view of the incomplete state of the accounts of the Bank for the last two years or so. Rao Bahadur Ichharambhai and Rao Bahadur Laxman Moreswar Deshpande, both retired Deputy Collectors, offered their honorary services in the matter of liquidation, but the majority decided to appoint two paid liquidators, Mr. R. D. Sethna and Mr. Bhalerao, in addition, and their remuneration was fixed at 1 per cent on the collections. This last proposition was proposed by Mr. R. D. Sethna himself.

Sind.

A Blockade Proclaimed at Busra.

KARACHI, March 28.

The Chief Political Officer at Busra has issued the following blockade notice:—"In order to prevent goods reaching the enemy, restrictions on all goods destined for up country are to be imposed. The Government has no wish to curtail the legitimate needs of the people friendly to us. Therefore, as far as possible, goods sufficient for the requirements of the people between Busra and the enemy will be allowed to proceed under certain restrictions. Perishable goods, such as fresh vegetables, fresh meat and eggs, do not come under these restrictions; neither do Government stores. No goods whatever except those mentioned above may be shipped to any place that is not under occupation by the British. Merchants wishing to send goods to any place north of Busra, which is under British occupation, must apply to the Blockade Officer, Customs House, for a permit. Before the goods will be allowed to proceed, before the permit is granted the consignor will be required either to make a cash deposit or to furnish security that the goods will be disposed of in accordance with the conditions of the permit issued by the Blockade Officer. Large merchants and regular shippers are advised to keep a permanent deposit with the Blockade Officer, thus obviating the necessity of making a deposit against each particular shipment. The amount of the deposit or value of the security must be sufficient to cover half the value of the goods. The Blockade Officer will use his discretion as to the quantity of goods allowed to proceed to any particular place or district. If he has reason to believe that the quantities of goods in excess of the requirements of the population of any particular place are being sent, permit for the excess requirements will not be granted. Blockade posts will be established at various places, and the guards will be entitled to examine the permit and see that the goods tally with the amount and description entered in the permit. Goods consigned to places where there are no British officers must be consigned to the nearest or most convenient place where there is a British officer. Thus goods destined for Medina, Chuboiish and El Ozaire must be consigned to Qurnan, whence they must be recognised to their destination.

Murder of Mother and Her Paramour.

A Baluchi's Crime

KARACHI, March 28.

In passing death sentence on a young Baluchi of the Upper Sind frontier for murdering his mother and her paramour, the Sessions Judge said:—"There is judicial authority for the view that an outraged husband, provoked by the sight of the offence, is not guilty of murder; but when such provocation is given to a son by his mother there is no authority for such palliation. A Baluchi witness in this case states that among the Baluchis a son would be more provoked than a husband at such a sight. It is hard to believe that. But, assuming that it is so, the sooner the Baluchis can be induced to adopt a different standpoint the better.

South India.

Bankura Famine Fund.

Opened At Calicut.

CALICUT, March 28.

A public meeting was convened in the Town Hall, Calicut, on the evening of the 27th March to concert measures for relieving the sufferers in the Bankura famine. Mr. M. S. Rama Iyer B. A. B. L., was voted to the chair and he explained the object of the meeting. Mr. K. P. Kesava Menon, Bar-at-law, gave a touching account of the terrible sufferings of the Bankura people. A Committee, including Messrs. G. T. Verghese, Rarachan Moopan, Muthu Koya Tangal and Chandran, was appointed to further the object of the meeting. A subscription list was opened in the room, and subscriptions to the extent of about Rs. 150 were promised. At the close of the meeting, the Committee assembled to discuss the measures they should adopt.

BRIEF TELEGRAMS.

A violent storm passed over Chittagong on Monday night. Several huts were blown down at Karimgunj.

H. H. The King-Emperor has been pleased to sanction the appointment of Lady Butler as a Lady of the Grace of Order of St. John of Jerusalem in England.

TELEGRAMS.

Four more cases of dacoities are reported, two from Jessore and two from Midnapore. These cases occurred last week. In all these cases the dacoits assaulted the inmates of the houses and looted property. Arrests were made.

It is understood that the Government of Bengal are arranging for a series of lectures to be delivered to the Territorial Battalion now quartered in Bengal on the methods of administration employed in the province. The movement has the heartiest support of Lord Carmichael and Brigadier-General Strange, and the subjects will cover every important department of administration. A feature will be educational lectures for the purpose of explaining leading characteristics of Bengal life.

Latest Telegrams.

LONDON, March 28.

The Admiralty announces that all vessels employed in operations off the German coast have returned except the destroyer "Medusa" which sank. The crew were saved. Our light cruisers on Saturday night encountered a division of German destroyers. One was rammed and sunk by the "Cleopatra". None of the crew was saved.

The Duke of Westminster has been awarded the D. S. O. and Lieutenant Rowden, Worcestershires, Military Cross for gallantry at Sollum.

Mr. James administrator of Nigeria is gazetted Colonial Secretary of Straits.

Major-General Tighe is awarded the K. C. M. G. in recognition of distinguished services while commanding forces in East Africa.

In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that he was communicating with the Governors of the Colonies with a view to general adoption of the policy of the liquidation of enemy firms and selling assets as has been done in Singapore.

It is believed that an increase in tea duty is very unlikely.

Sir William Bisset is out of danger.

The Persian Prince Bahram son of Zill Es Sultan was on board the "Sussex". He is believed to have perished.

Sir Edward Carson has recovered and returned to London. He will preside at the Unionist War Committee to-day.

The Steamer "Manchester Engineer" has been sunk. The crew have been brought to Queenstown. The British steamer "Empress of Midland" has been sunk. The crew have been landed at Maasluis.

There is a blizzard over United Kingdom much damage has been done.

The British communique says that in the spite of very heavy hostile artillery fire last night, and at intervals today our infantry successfully held the ground gained yesterday. Our artillery was very effective replying to the enemy fire. Prisoners now amount to five officers and 195 others. To-day there was artillery and trench mortar activity against our positions between Loos and Hullach and in front of Aix-Nouletti. We retaliated shelling enemy's positions.

WASHINGTON.—Mr. Lansing announces that the American Ambassador in Berlin had been instructed to ask the German Government whether a German submarine torpedoed the "Sussex".

LONDON, March 29.

PARIS.—The Communique says:—Fire directed on the enemy battery in Bois Montfacon caused a violent explosion.

The bombardment of our positions from Avicourt to Bethincourt was violently resumed about three in afternoon enemy launched a strong attack on our Hancock. Malancourt front with successive waves of stormers. All were repulsed with heavy losses by our curtain of artillery fire and infantry fire. East of the Meuse there was a bombardment of our second line. Our artillery in Woeyre carried out a concentration of fire on the sensitive points in the enemy's front. There was a fairly lively artillery struggle in the Vosges in the regions of Stosswehr Mulbach and Hartmannswillerkopf.

క స్తూ రి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, కాల్సెంథకు
రోగములకు, వాతములకు, చిన్న చిడ్డల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనమం దని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న
ప్రియ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు
దొరకుట దుస్సరము. మా డిపొయిందలి కస్తూరి
యం దిరరపదార్థము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంత
వరకు మా కాపునండి కొనినవారల కి విషయము
తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన
నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలికికస్తూ
రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-8 రూ 30-0-0

అమృతాంజనము దివో, 7, రంజిత్‌సింగ్ చౌదరాయి.

ఒక వ్యాఖ్యే వారు పురింద్రుడైనందున ఇంద్రియ
పేట్రలుంటు పత్రకయందు వాగ్వియున్నాడు:—నయకలక
వ్యాఖ్యే వారుల దుస్థితినిందుక వ్రకటింపవలెదను. వ్యాఖ్యే
వారుల కశేవులకు వక్షియందు గౌరవభాగము తగ్గిపోవు
యన్నది? ఎంచులకనగా! కొంతమంది వక్షిపు ఇరుకతులవా:
యొద్దను సామ్యుగహించి భూకపాపములకు ఒడిగట్టుకొన
చున్నారు. నేనొక దావాలో నొక వక్షియింటిలోను
యింటిని. వక్షిగారి సంగతి నెగ్గి వాకిందుక అనుమానము
కల్గినది. వారి యింటివద్ద మామెరుగు కత్తువారు వట్టులేమో
యి ముగ్గురు మరుమృలను నేను కాపు చెట్టితిరి. జి వ్యాఖ్య
వాది అట్టి అవ్యాఖ్యనువను ఒడిగట్టుకొనిన ముయొక వ్యాఖ్య
వాదికడకు బోవలెనని వాయుద్దేశము. జనోపాధులుగ
నుండుటకేకదా వ్యాఖ్యవారు అందుట! వారి చర్యవల
జేయు సిద్ధుడవలసియున్నది. వారియ గౌరవము పెద్దరతివా
అయ్యో, యీ అవ్యాఖ్య మెక్కడైన గలదా? భవకామ్య
నిరుక్తకల సామ్యు స్వీకరించి తమకు వీలగుచుట్లు
దాఖలు చేయదలచా? ఇట్టి యనుభవముల వాయుద్దేశము
నెవ్వరిగలరు దీనికి మందులేదా?

జూ బు లు

విశేషములకు సూచన.

బండరు వైశ్యకేయభిలాషి సందేశము. - సంపాదకుడు.

1

దీనిని కంఠము కవిటీ.

అయ్యా,

మన రాజధానిలోనుండి కొన్ని జిల్లాలలో స్వరాజ్యమును గడవిన కాంగ్రెసులో జేసి తీర్మానము చేసిన దిని కొంత ప్రశ్న చేయుచున్నాను. కాని మా జిల్లాల వారు ఇంకను నిద్రపేల్చుకొని లేరు. గవర్నరుగారి కృపిత వచ్చిన సందర్భములో గలిగిన కలతలకు కొంత రాజీ యెప్పుడు కావలసియున్నది. రాజీవు కాని సభ యెప్పుడు తీర్మానమును గావించి తీర్చిదిద్దేది. ఇప్పుడు గవర్నరు తీర్మానమును గావించి తీర్చిదిద్దేది. ఇప్పుడు గవర్నరు తీర్మానమును గావించి తీర్చిదిద్దేది.

ప్రసన్నా.

II

తాళపత్రి గ్రంథములు

అయ్యా,

ఈ త్రవ మాత్రమే దీనిని మనము పాఠించి లాభం అందుకొందామని తాళపత్రి గ్రంథములను మా గ్రామం "కేంద్ర ప్రకృతాంధాగారము" కందన్నది ఇదియును వచ్చుకావలయు. గ్రంథకర్త తన త్రవ మాత్రమే దీనిని మనము పాఠించి లాభం అందుకొందామని తాళపత్రి గ్రంథములను మా గ్రామం "కేంద్ర ప్రకృతాంధాగారము" కందన్నది ఇదియును వచ్చుకావలయు.

గవర్నరు సుబ్రహ్మణ్యం

III

ఆంధ్ర మహాసభ

అయ్యా!

ఈ కచ్చు బాధ్యతను మహాసభకు తెలియజేయుటకు నీ కేంద్ర ప్రకృతాంధాగారము ద్వారా వచ్చుచున్నది. మాకుండా దీనిని పాఠించి తీర్చిదిద్దేది. ఇప్పుడు గవర్నరు తీర్మానమును గావించి తీర్చిదిద్దేది. ఇప్పుడు గవర్నరు తీర్మానమును గావించి తీర్చిదిద్దేది.

విడివి కట్టాక్కరిని వేడుకొనట మనయాంధ్ర సోదరులకు దరకను సమర్థము గానుండదని మానమిక్క. మామాట లాంఛనముల చెప్పుట మనములకు వెళ్ళుగాక.

కట్టమంచి, రామలింగారెడ్డి. లబ్బూ, రామకృష్ణరావు. రాళ్ల, అనంతకృష్ణారెడ్డి.

VI

బెజవాడ మునిసిపాలిటీ విజ్ఞాపనము.

అయ్యా,

సత్యములు ప్రయాణికుల కొరకా? లేక క్రమశిక్షణకు సంబంధించి అధికముగాను చినియోగించుటకా? కట్టి చినవారి ఉద్దేశ్యముయొందున? సత్యములు మామూల జాలకంబు వెళ్ళుచుండగానే దియవలయు ప్రయాణికులకే? ప్రభుత్వశిక్షణకు మాదా? అందరికి అయిన భర్తృత్వమును. ఉదారములును అరండ వార కట్టించిన సత్యములు గడివడ దీవిక ఆఫీసుకార ఇప్పటికి 20 రోజులనుండి ఆక్రమించి వరకు ఒకగది గాని సత్యములు ప్రయాణికుల విశ్రాంతియినను స్థలములే యుండుటకు కారణమేమి? స్వతంత్రతయుగాని ప్రభుత్వశిక్షణయే భయముగాని లేకటి పురపాలకాధ్యక్షులు ఉత్తేజించి తేలికుడు. మొన్నటిదియు రాత్రి పురపాలకుల యొద్దకి సత్రియవచ్చునని ఆఫీసుగారు స్త్రీలు వారి మిమ్మెలకు రమ్మకి పునఃపునఃగారా మొదలయిన అనేక సీనియరులు బలహీనులతో గెలిచిరి. ఇదియేటి వ్యాపారము.

మనవిషయము దయచేసి సత్రియలయందు కడుక్రమించి యిట్టి సత్రియలు ఉద్దేశ్యముల నిలయుట గానంద ప్రయాణికులకు యిబ్బందులు కలుగకుండు జేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రయాణికుల దురవస్థలకు ఇంక ననేకములున్నవి. ఇప్పుడు 2-3 దినములనుండి త్రాగుటకు మంచినీళ్లు కూడ కొరతకు లేవు. నీటిగొట్టములు వచ్చినందులకభరతమిది. భావించుచు ప్రయాణికులయొద్దను ఏరాత్రియైనా ఏ జేతనయినను మంచినీళ్లు కావలసియుండే చేతులను త్రాగువాడు. ఇప్పుడున్న వాతలాలేపు. గొట్టముల నీరురాదు. బస్తీలో మంచినీళ్లు ముచ్చుచారా అయ్యె. హాటల్లలో అవట తినువారికే యిచ్చెదరు గాని మిత్రవానికి యేమికావలయున? సీతేహాటల్లలో అనువయమును మునిసిపల్ వారు జైల్లుకుంచుచుగోసి ప్రయాణికులకు పోరాస్త్రవ్యలకు నీటికరువులేకుండా జేయుదురు గాతము జేవిధముల పొందించుచున్నారు.

ఒక బాలుసారి.

V

ఆంధ్రనాటక సభ.

అయ్యా!

ఈ సందర్భము ఏమీ మానములో ఈ ప్రకృత సమయము కృష్ణానందల సభయొక్క సీన్లకు బాధించును, అందరితోపాటు సంఘమంత్రి, మహిళ, ఆస్తిక, నిమ్మనామధ్యధరా, గ్రంథభాండాగారేత్యాద్యనేకసభలు, గడి వడ పురమున జరిగెనున్నది. ఆంధ్రదేశ ప్రభుత్వము, శాఖియాలను, విద్యార్థులను, అహింసను చేసి స్వాగతమిచ్చి కట్టించుటగాను గొప్పప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి. ఈ తరుణమును సుప్రసిద్ధముగా చేయుటకు ఆంధ్రనాటక సభయే, తదనంతరము నాటక ప్రదర్శన కరిగియును జరుగును. ఈ కృష్ణానందల యద్దేశము ఆంధ్రనాటకముల వైతిక, శాఖియాలకి గోడ్డుమార్గములను నూరించుటయే యున్నది. పరిశ్రమించు గెలుపొంది వారికి 300 రూపాయల (మంకా ఎక్కడైన) విలువగల గిన్నెలు, పతకములు బహుమానముగా నొసంగెదరు. ఆంధ్రదేశ నాటకసంఘములన్నియు బహుమానములకొరకు ప్రయత్నింపవచ్చును. ఈ పాటోషికములు కరిగియుండు ప్రీతియైన మొదటిరెండు సంఘములకు.

ములకును వారికి సంబంధించు సత్రియలకు ఇచ్చుటకును బహుమానములు సర్వములకును నాటక విషయములందు పాండిత్యము గలిగి నమా భావముతో పరిశీలించు విద్వాంసులు వియోగింకబడును.

కావున ఆంధ్రనాటక సభకు తమ ప్రతినిధులను పంపియు, దీనిన నడచుచుండునది విషయములను గురించి వ్యాసముల వ్రాసియు, బహుమానములకొరకు ప్రయత్నించుచు మీ నాటకసంఘములకు, విద్యార్థులకు, విద్యుత్ కీర్తితెచ్చి మా ముఖ్యమంత్రిని పోరాస్త్రవ్యలకు కొనసాగించి దంపి జేయుచున్నాను.

నాటక సంఘములు పాండిత్యమైన నాటకమును ప్రదర్శింపవచ్చును. పరిశ్రమించు ప్రత్యేక నాటకము సర్వములకు యెడల సమయసందర్భాధికముగ నందదనియును కొందరి పరిపడదను హేతువులచేత వారి వారి కిచ్చమైన నాటకము ప్రదర్శించుటకు తీర్మానించుచున్నది.

విషయములు. - 1 నాటకముల యద్దేశము 2 ఈ యద్దేశము నెరవేర్చుటయందు ఏమి యెక్కర సమర్థము? 3 ద్వ్యకావ్యముల - పద్యకావ్యముల? 4 ద్వ్యకావ్యముల నీతి. 4 భావత, ఆంధ్రనాటకముల యభివృద్ధి. 5 ఈ కళాభివృద్ధి యెట్లు సమకామ? - నాటకములు వృత్తిగ నందుకొనుటకల్గి లేక, కళాభివృద్ధి ప్రయత్నించుటకు బడుటకల్గి నా? 6 గాన కళానాటకముల పరిస్థితిసంబంధము. 7 వాత్సల్యమైన జేమభావము. 8 ద్వ్యకావ్యముల ప్రతి. 9 నాటకముయొక్క నైతిక కళాభివృద్ధి.

మద్దూరి నాగభూషణం బి.వి., బి.ఎల్.,

LARGE TYPE EDITION! NOW READY THE VIRGIN'S KISS OR THE BRONZE STATUE. BY G. W. M. REYNOLDS. IN 4 VOLS. [As. 9 PER VOL. POST FREE.

This is a masterpiece of the world renowned Author unrivalled in fluency, plot and excellent description of nature, art love and the thousand and one varieties of the characters of people. This novel is one of the author's excellent productions. In this the author specially exposes different sorts of characters. Further, this is full of heart-thrilling facts. Numerous excellent morals are involved in this novel.

The novel will be printed in four Volumes, one Volume every month. The 1st Volume ready for despatch from the 1st March 1916.

Other big type editions of novels by the same author now ready for sale.

Soldier's Wife, 2 Vols - (Postage Extra.) 1 4 0

Faust (An Excellent Romance) 2 Vols do 1 8 0

N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH CO., Post Box, 167, G.T. MADRAS.

ఉగాదిపండుగ బహుమతి. గోహరాన్ తీగలచీరలు

16 మూరలు. మంచి సొగసైనవి. రు. 2-8-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0

412 ఈ క్రొత్తకమచీరలు బహువాణ్యమైన తెల్లముల్లలో తీగలు చేసి చుట్టు రమణీయమైన

1 చీర తెప్పించుకొనవారికి 1-జులకాడికి ఇవారు పంపెదము. రత్నంకంపెని, 3, ఇరుళప్పకవిధి, మదరాసు.

SPEECHES ON UNIVERSITY REFORM.

By Mr. C. Ramalinga Reddy M. A. (Cantab) J M. U. OPINIONS

SIR SUBRAMANIA IYER: "Characterised by candour, ability, information." SIR RABINDRANATH TAGORE: "Your speeches on "University Reform" gave me very great delight especially as I have been talking almost in the same strain a few weeks ago. I wish these brilliant speeches could be read by men who are in charge of our education, though I know they are too busy giving us lessons to take any for themselves." MRS ANNIE BESANT: ".....ought to mark a new departure in the discussion on University Reform.....He has that priceless creative faculty of imagination, which is able to arrange materials carefully selected into a new form supplied by the mental visualisation of an idea, a faculty without which no really great work is done." Price: Annas Eight: Apply to the Author, Mysore.

ఆయుర్వేదమందు మిక్కిలి యుపయోగ కరమైన గ్రంథము

ఆయుర్వేదీయ చూషధములయొక్క శాస్త్రోక్త ఉపయోగ విధానమును, ఔషధములయొక్క వర్తికయు నుండును.

- ఈపుస్తకము దీక్రింది విషయములుండును.
1. శోగచికిత్స,
 2. ఆహారనియమము, ఇతర నియమాలు
 3. విషములు వాడే మయ్యములు
 4. సంస్కృతకడములు గలిగిన మూలికలకు పరిమళము లాటిన పదములు గలిగిన చిన్ని భాషామంజరి.
 5. హైందవ ఆంగ్లేయ తొనికల తారతమ్యము.

జమ్మిపైజా XII ఎం ఓ 228 పుటలు. వెల 0.8-0 వ్యవహారములన్నియు వాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిలో ఏజంట్లు కావలయును.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్యూజిషన్"ను యుపయోగింపవలయును. దానినుకయోగించిన బాయిలర్లు త్రుళ్లు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లమెల్లముగా చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుళ్లు పట్టకుండగను సుభ్రముగా నుండును. ఈ కామ్యూజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్ల కే ప్రాయశచలమును

5 గాలములుగల రమ్ము 1-కి రు. 22-8-0.

ది రీలయన్సు పౌండ్లీ అండు

389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు మదరాసు

(ఈ కామ్యూజిషన్ గోడనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకొడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

THE ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

ప్రస్తుతము మూడుమూసముల కొకపర్వాయము ప్రకటింపబడుచున్నది.

355 మొదటిసంచిక సీదముగావున్నది.

వైద్య జిద్యను బోధించు అనేకపద్ధతుల వైద్య శాస్త్రములకు గల సమాజమును పరస్పర వైమన్యమును, శాస్త్రీ ప్రాయములను పాటించక, సమస్త పద్ధతుల వైద్యశాస్త్రములయందు సత్వమును ఈ పత్రిక బోధించును. ప్రపంచముందలి సమస్త వైద్యజిద్యములను దానియొక్క అంగీకారమునకు చేరువగుట ఈ పత్రికా మూలమున గలిగించగలదు. వైద్యసామాన్యము గొప్పవ్యాధులను గలిగించి చికిత్సజేయు మార్గములను, వైద్యనిరసనము లేకనే వైద్య వృత్తియందు లేనిజనులు సామాన్యకొడులు భుజిస్తున్న మార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది.

చందా సంచిక 1-కి 1-4-0 అం. విడిసంచిక రు 0-6-0 అం.

డాక్టరు కె. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి., (హోదాపతి) 98 అన్నాపల్లిపేట చాచాగు

లోచన

గచ్ఛాశయ నోగనివారించి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు యుతుకూల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మెల నాటి గాను, తక్కువ గానుపోవుట, కుమారుగోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, క్షీణతావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అగ్రచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్క వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ కణములు, శుభ్రసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరములకు కాంతిని ముఖమునకు లేజున్నును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అర్క

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 9, బందరుపేట, మద్రాసు.

ప్రాంచి: సికింద్రాబాదు & నెల్లూరు.

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు, స్పిరిట్సు, నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును ఎస్.వి. సారథి అండుకో రంగ చైనాబజారు రోడ్డు 230 మదరాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము

[తదవ్య కావ్యము.]

వ్యాసునామ వీరచిత్తములకు పదునెనిమిది పురాణములలో నిగియొకటి. ప్రపంచమెట్లు ప్రతీనది? ఏయేసమయాల వైట్టి పరిణామములు? బొందినది? మనుషులనీతి మొదల నెట్లుండే? మలభేదములేలకలిగే? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పుకొందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమార్చే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. పరశురామచరిత్రము, శుగ్రచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రలు లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే బ్రపంచ సీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపటించి విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. సోపుకాశీ గ్రంథముచే మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది. కైలిని/లల మలభము. మంచికాగితములచే ముద్రింపబడి నిందు క్యాతికొలెండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 1-0-0 అర్కవృత్తుప్రతి 8-0-0 కర్పణ జేతే. వలయుచాకి 4 సమాహిత ద్రావకమును. 26 (4-12-14) జనమంచి కేమాదిశర్మ, తలుగుపండితుడు, మున్యసింహ హైస్కూలు, కడప

వర్షాలేదు ఎప్పుడు! ఎక్కడ! ఎందుకు! కలనొప్పి వైరస్సు కలనొప్పి నివారణ దొరకును. నీబాధ నివారించును. ఏబదిశేతులలోని మందులంగళ్లలో 25 ఏండ్లకు వ్యూహమునుండి ఆయుజుచున్నది. 12 మోతాదులు 12 అణాలు వైరస్సునకై పరీక్షించును.

ఆంధ్రుడ వనిపించుకొమ్మ

సంవత్సరానికి మీన్నే హితులకు బహుమతి పంపనా? జీవచరితముకంటె మంచిపుస్తక మేమున్నది! ఆందులో శత్రుల పోరాటములు, ప్రేమ, ప్రాణమెట్లుపుటెను. జంతువులు భాండపములు, మొదలగు మనోహర విషయములుగలవు. అందరకు నగ్గనుగును. వెల ఆర్డురూపాయయే.

The city Book Stall Cocanada కు చాగిసి కొనుదు. 415

విక్టోరియా ఆసుపత్రి కాకినాడ

అంతరక్షకులును బహుచక్కగా తాగుజేత బడును. సమస్త శేతకోగములు కుదర్చబడును.

మదన కామేశ్వర తేవ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్కనవ్వు, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రేసి, రక్తవృద్ధిని, యౌవన శుభ్రమును, సంతాపప్రాప్తిని, నరమలకటత్వమును కలిగించు శరద్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 ము|| డబ్బీ రు. 1-0-0 ఆయుర్వేద సమాజ్, పొంబూరు, నుంటూరు జిల్లా

188 మంచి ధాతువుప్రే మందులకొరకు

ఇంక చీకటిలో వెలిమించుకొరా?

నుదనమంజరిమాత్రము. 40మాత్రముగల డబ్బీ క్రయము రు 1-0-0

కుప్రసిద్ధముగా నుండుకపుడు ఇంతతేవ్యమును ఏల

అనుభవించుచున్నారే! ఈమాత్రము బాల్యమందు చేతునదే

కడికేత లేప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమై! ఇంద్రియ

సాగము, నిపుంపకత్వము, బలహీనము, రక్తశోషము,

అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఏల

చ్చ క్షితే బిమిషములో బోగొట్టును. రాజవైద్య శాస్త్ర

యజ్ఞశి కేశకటి, 20, చీనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

నిరుద్ధ భారతము

పంచములను గురించిన పెద్దప్రతిభము ౦౮౦౦

భీష్మనిచరిత్ర ౦౧౨౦

చమత్కారచంద్రిక ౦౧౦౦

పుష్పవేణి నాటకము ౦౧౦౦

వీరమతి ౦౧౦౦

బాలవితంతు విలాపము ౦౪౦౦

సరస రసాయనము ౦౪౦౦

రాజలేఖ (నవల) ౦౩౦౦

లిలిత (నవల) ౦౩౦౦

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర మిప్పి, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రస్తుతాంశ 212 మ.రా .

అమరావతి పురము.